

**Π.1.5: Μελέτη απλοποίησης της διαδικασίας
Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των
Επιχειρήσεων και διερεύνηση των σύγχρονων
περιβαλλοντικών τεχνολογιών που μπορούν
να ενσωματωθούν**

**Μελέτες για τη χάραξη στρατηγικής εποπτείας
της αγοράς και αδειοδότησης των
επιχειρήσεων**

ΑΝΑΔΟΧΟΣ

DBC ▲ diadikasia

Αύγουστος 2023

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Πίνακας Περιεχομένων

1	Εισαγωγή.....	3
2	Υφιστάμενη Κατάσταση των Περιβαλλοντικών Αδειοδοτήσεων	5
2.1	Περιβαλλοντική Πολιτική	5
2.2	Εξέλιξη Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας στην Ελλάδα	6
2.2.1	Περιβαλλοντική Αδειοδότηση	6
3	Καταγραφή προϋποθέσεων – απαιτήσεων.....	13
3.1	Καταγραφή των κατηγοριών των έργων και δραστηριοτήτων για τα οποία απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).....	13
3.1.1	Κατηγορίες κατάταξης έργων & δραστηριοτήτων.....	14
3.2	Καταγραφή των απαιτήσεων για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Δικτύου Natura 2000	20
3.2.1	Προστασία υγροβιότοπων	20
3.2.1.1	Δίκτυο Natura 2000	20
3.2.1.2	Δίκτυο Natura 2000 – Θεσμικό πλαίσιο	21
3.2.1.3	Οδηγία 2009/147/ΕΚ για την Προστασία των Άγριων Πτηνών	21
3.2.1.4	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη Διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων	22
3.2.1.5	Δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα.....	22
3.2.1.6	Δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα το 2020	23
4	Καταγραφή διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και δραστηριοτήτων	25
4.1	Καταγραφή των διαδικασιών της Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)	25
4.2	Καταγραφή των διαδικασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Δικτύου Natura 2000	44
4.2.1	Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης για έργα και δραστηριότητες σε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura2000 : (ΝΟΜΟΣ 4014/2011 άρθ. 10)	44
5	Προτάσεις για την απλούστευση διαδικασιών.....	55
5.1	Προτάσεις απλούστευσης των διαδικασιών για τα οποία απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)	55
5.1.1	Εισαγωγή.....	55
5.1.1.1	Συμπεράσματα – προβλήματα της υφιστάμενης εφαρμογής της διαδικασίας.....	55

5.1.1.2	Προτάσεις προσαρμογής / βελτίωσης της διαδικασίας.....	56
5.2	Προτάσεις απλούστευσης των διαδικασιών για την έκδοση των Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.....	58
5.3	Προτάσεις απλούστευσης των διαδικασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Δικτύου Natura 2000.....	58
6	Ο Ρόλος της ΕΕΧ στην απλοποίηση των διαδικασιών	62
6.1	Εισαγωγικά	62
6.2	Διατύπωση στόχων και αντίστοιχων δράσεων	64
6.2.1	Ενδυνάμωση του θεσμικού ρόλου της ΕΕΧ	64
6.2.2	Βελτίωση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης	65

1 Εισαγωγή

Η εταιρεία «DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με διακριτικό τίτλο «DBC» (Σύμβουλος) σύμφωνα με την από 10 Απριλίου 2023 υπογραφείσα σύμβαση, έχει αναλάβει και υλοποιεί για λογαριασμό της «Ένωσης Ελλήνων Χημικών» (Ε.Ε.Χ.) το έργο «Μελέτες για τη χάραξη στρατηγικής εποπτείας της αγοράς και αδειοδότησης των επιχειρήσεων».

Το έργο έχει ως αντικείμενο την προετοιμασία ολοκληρωμένης στρατηγικής για την εποπτεία της αγοράς και τις αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων σε αντικείμενα που αφορούν ή περιλαμβάνουν σε σημαντική έκταση αντικείμενα χημείας και χημικών ελέγχων.

Ειδικότερα, το έργο περιλαμβάνει την εκπόνηση μελετών ανά τομέα της αγοράς, με ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις για τη βελτίωσή της, τη διαβούλευση των αρχικών προτάσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε οι προτάσεις να εμπλουτιστούν και να ενισχυθεί η αξιοπιστία, η αποδοχή και η λειτουργικότητά τους.

Επιπροσθέτως, αντικείμενο του έργου είναι η συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής εκ μέρους των αρμοδίων κρατικών φορέων για την άσκηση της εποπτείας της αγοράς στα αντικείμενα που κατ' εξοχήν εμπλέκουν αντικείμενα ελέγχου που εμπίπτουν στο επιστημονικό πεδίο της Χημείας. Ο ωφελούμενος πληθυσμός είναι ένα ευρύτατο σύνολο επιχειρήσεων από το σύνολο, σχεδόν, των κλάδων της οικονομίας (τουριστική βιομηχανία, κατασκευαστικός κλάδος, χημική βιομηχανία – κάθε είδους οικονομικός φορέας που οφείλει να έχει περιβαλλοντική άδεια, τομέας τροφίμων κ.α.).

Το έργο περιλαμβάνει τα ακόλουθα παραδοτέα:

- Π1.1. Μελέτη και προτάσεις/παρεμβάσεις σχετικά με τη συμμετοχή των ιδιωτικών εργαστηρίων στις διαδικασίες αξιολόγησης της υγιεινής των εγκαταστάσεων ξενοδοχειακών μονάδων με στόχο την προώθηση του τουρισμού.
- Π1.2. Μελέτη και προτάσεις/παρεμβάσεις σχετικά με την απλούστευση των διαδικασιών ελέγχου μονάδων παραγωγής αλκοόλης, αποσταγμάτων και προϊόντων αλκοόλης, όσον αφορά στην είσπραξη των ειδικών φόρων κατανάλωσης.
- Π1.3. Μελέτη προϋποθέσεων και πιστοποιητικών και ελέγχων που ζητούν τρίτες χώρες σχετικά με χημικές και μικροβιολογικές αναλύσεις τροφίμων για αποδοχή, ένταξη σε μητρώο εισαγωγέων-Δημιουργία βάσης δεδομένων.
- Π1.4. Μελέτη προϋποθέσεων για χημικές και φυσικές δοκιμές σε μια ευρεία κατηγορία βιομηχανικών προϊόντων για εξαγωγές σε τρίτες χώρες.

- Π1.5. Μελέτη απλοποίησης της διαδικασίας Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των Επιχειρήσεων και διερεύνηση των σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών που μπορούν να ενσωματωθούν.
- Π1.6. Ανάπτυξη μηχανισμού καταγραφής προτάσεων και διαβούλευσης από τους εμπλεκόμενους φορείς
- Π1.7. Κατάρτιση Σχεδίων Προτάσεων βελτίωσης του Θεσμικού Πλαισίου.
- Π1.8. Ενέργειες Δημοσιότητας της Πράξης.

Το παρόν παραδοτέο Π1.5 αναφέρεται στη μελέτη απλοποίησης της διαδικασίας Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των Επιχειρήσεων και διερεύνηση των σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών που μπορούν να ενσωματωθούν.

Η μελέτη αφορά την περιγραφή των διαδικασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δραστηριοτήτων – προτάσεις για απλούστευση, συγκρίνοντας με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, η μελέτη περιλαμβάνει:

- Καταγραφή των κατηγοριών των έργων και δραστηριοτήτων για τα οποία απαιτείται υποβολή και αξιολόγηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), προκειμένου να αδειοδοτηθούν περιβαλλοντικά.
- Καταγραφή των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων για την επιτυχή έκβαση των περιοδικών, τακτικών και έκτακτων ελέγχων από αρμόδιες υπηρεσίες και ιδιώτες επιθεωρητές με στόχο την πραγματική διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος.
- Καταγραφή των απαιτήσεων για την έκδοση των Αποφάσεων Έγκρισης περιβαλλοντικών Όρων
- Καταγραφή των απαιτήσεων για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων εντός του δικτύου Natura 2000.
- Καθοδήγηση για τη δημιουργία Περιβαλλοντικής Ταυτότητας Έργου, που περιλαμβάνει κάθε περιβαλλοντική πληροφορία για το έργο.

Τέλος, η μελέτη προτείνει τρόπους επιτάχυνσης των διαδικασιών με επιδίωξη τη μείωση των ανθρώπινων και υλικών πόρων.

2 Υφιστάμενη Κατάσταση των Περιβαλλοντικών Αδειοδοτήσεων

2.1 Περιβαλλοντική Πολιτική

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, και η Ελλάδα ως κράτος μέλος, με τη θέσπιση περιβαλλοντικών πολιτικών και την ευαισθητοποίηση του κοινού για την ορθή χρήση των φυσικών πόρων έχουν ως βασικό στόχο την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της πρόληψης και τον περιορισμό των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Η πρώτη προσπάθεια εισαγωγής κανονισμών προστασίας περιβάλλοντος στην Ελλάδα έγινε με το άρθρο 24 του Συντάγματος το 1975 όπου κατοχυρώνεται το περιβαλλοντικό δικαίωμα ως θεμελιώδες και διατυπώνεται η υποχρέωση του κράτους και του ατομικού δικαιώματος στην προστασία περιβάλλοντος.

Η εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό δίκαιο αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα εξέλιξης του εθνικού περιβαλλοντικού δικαίου. Η Ελλάδα με τη σταδιακή ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών οδηγιών στο εθνικό περιβαλλοντικό δίκαιο έχει κάνει σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της ολοκληρωμένης προστασίας του περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα οι πολίτες έχουν σε μεγάλο βαθμό κατανοήσει την αναγκαιότητα προστασίας του περιβάλλοντος και απαιτούν να έχουν ενεργό συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Στην Ε.Ε., η περιβαλλοντική προστασία κατέχει κομβική θέση τόσο στις θεμελιώδεις αρχές της (Συνθήκες) όσο και στη νομοθετική παραγωγή (Κανονισμοί και Οδηγίες). Το μεγαλύτερο μέρος της θεσμικής παραγωγής περιβαλλοντικών δεσμεύσεων συμβαίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά η εφαρμογή μέτρων για το περιβάλλον πραγματοποιείται τοπικά με το μετασχηματισμό των στόχων της Ε.Ε. σε εθνικούς στόχους κάθε κράτους - μέλους.

Παράλληλα και παρά το γεγονός ότι οι σύγχρονες περιβαλλοντικές τεχνολογίες και οι προκλήσεις της κυκλικής οικονομίας και της ψηφιακής τεχνολογικής επανάστασης διαμορφώνουν νέα δεδομένα στον τρόπο οργάνωσης και παραγωγής των οικονομικών δραστηριοτήτων, μειώνοντας δυνητικά και το αποτύπωμά τους στο περιβάλλον, η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης δεν ενσωματώνει αλλαγές που θα διευκόλυναν την μετάβαση αυτή.

Η διαδικασία Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αποτελείται από τα παρακάτω βασικά στάδια με σημαντικό παράγοντα την ανατροφοδότηση αποτελεσμάτων στα πρωταρχικά στάδια αυτής:

- Κατάταξη έργου (Screening)
- Προσδιορισμός εύρους μελέτης (Scoping)
- Προσδιορισμός εναλλακτικών λύσεων
- Περιγραφή έργου

- Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης
- Προσδιορισμός κύριων επιπτώσεων
- Πρόβλεψη επιπτώσεων
- Εκτίμηση της σημαντικότητας της επίπτωσης
- Αντιμετώπιση της επίπτωσης – Προληπτικά μέτρα
- Δημοσιοποίηση της Μ.Π.Ε.– Συμμετοχή του κοινού
- Αξιολόγηση ποιότητας της Μ.Π.Ε. (Reviewing)
- Α.Ε.Π.Ο. ή Απόρριψη Μ.Π.Ε.
- Έλεγχος (Auditing)

Στη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αναλύονται οι ενδεχόμενες επιπτώσεις του έργου/δραστηριότητας στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, και τα μέτρα που προτείνονται για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων και τη μεγιστοποίηση των θετικών επιπτώσεων. Όλα τα στοιχεία που δίνονται στη Μ.Π.Ε. θα πρέπει να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένα και θα πρέπει να επισημαίνονται τυχόν κενά/υποθέσεις, ενώ σημαντικό ρόλο παίζει η μη τεχνική περίληψη ώστε να είναι δυνατή η ενημέρωση του ενδιαφερόμενου κοινού .

2.2 Εξέλιξη Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας στην Ελλάδα

2.2.1 Περιβαλλοντική Αδειοδότηση

Τα έργα υποδομής και οι οχλούσες δραστηριότητες για να κατασκευαστούν και να λειτουργήσουν υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και πρέπει να πληρούν συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους.

Η θεσμοθετημένη διαδικασία Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έχει βελτιώσει το υπόβαθρο των πληροφοριών που χρησιμοποιείται ενώ επιτυγχάνονται μέσω κατάλληλων διαδικασιών πιο αξιόπιστες προβλέψεις των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και προτείνονται αποτελεσματικότερα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης αυτών.

Η Ελλάδα είχε προβλέψει με την Κ.Υ.Α. 69269/5387/1990 ¹ όλα τα έργα ανεξάρτητα του μεγέθους τους (ακόμα και τα πολύ μικρά έργα) να υποβάλλονται σε διαδικασία Ε.Π.Ε.

¹ έχει τροποποιηθεί – συμπληρωθεί με τις διατάξεις των:

Υ.Α. Η.Π.15393/2332/2002 – ΦΕΚ 1022/Β/5.8.2002)

Στη συνέχεια περιορίστηκε το πεδίο εφαρμογής της περιβαλλοντικής αδειοδότησης (εξαιρώντας κάποια μικρά έργα) με πιο συγκεκριμένα κριτήρια ως προς το μέγεθος, την ένταση και την έκταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Επίσης, αρχικά στην Ελλάδα δεν εφαρμοζόταν η διαβούλευση μεταξύ των αρμόδιων αρχών, του ενδιαφερόμενου κοινού και του φορέα του έργου στο αρχικό στάδιο του περιβαλλοντικού σχεδιασμού ενός έργου.

Στη συνέχεια, στα πλαίσια εφαρμογής του Ν. 3010/2002 θεσμοθετήθηκε η διαβούλευση τόσο κατά τη διαδικασία της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης όσο και της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Οι βελτιώσεις και τροποποιήσεις του νομικού πλαισίου για το περιβάλλον την τελευταία 30ετία έχουν σταδιακά οδηγήσει στην πιο ολοκληρωμένη εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και στην αναβάθμιση της ποιότητας των Μ.Π.Ε. στην Ελλάδα με εξειδικευμένο περιεχόμενο υποχρεώνοντας το φορέα του έργου να περιλαμβάνει ακριβείς πληροφορίες. Το περιεχόμενο απαιτείται να καλύπτει ποικίλα επιστημονικά πεδία ανάλογα με το έργο και να γίνεται συγκριτική αξιολόγηση τόσο με τη μηδενική λύση όσο και με προτεινόμενες εναλλακτικές λύσεις. Χρονολογικά διακρίνονται 4 περίοδοι εξέλιξης στη νομοθεσία του περιβαλλοντικού σχεδιασμού έργων και δραστηριοτήτων, οι οποίες ακολουθούν την υποχρέωση της εναρμόνισης με την Κοινοτική Νομοθεσία:

1. **ως το 1986** ουσιαστικά δεν εφαρμόζονταν συστηματικά η περιβαλλοντική νομοθεσία και ο περιβαλλοντικός σχεδιασμός έργων δεν ακολουθούσε συγκεκριμένες προδιαγραφές και κριτήρια.

2. **1986 – 2002:** με το Ν. 1650/1986 (Φ.Ε.Κ. 160/Α)² «Για την προστασία του περιβάλλοντος», του οποίου η εφαρμογή άρχισε ουσιαστικά με την Κ.Υ.Α. 69269/5387/1990 (Φ.Ε.Κ. 678/Β) «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, καθορισμός περιεχομένου Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν.1650/1986».

Σκοπός του Ν. 1650/1986 είναι «η θέσπιση θεμελιωδών κανόνων και η καθιέρωση κριτηρίων και μηχανισμών για την προστασία του περιβάλλοντος, έτσι ώστε ο άνθρωπος, ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, να ζει σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον, μέσα στο οποίο να προστατεύεται η υγεία του και να ευνοείται η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η προστασία

Υ.Α.οικ.84230/1996 – ΦΕΚ Β-906/24-9-1996

Υ.Α. 30557/1996 – ΦΕΚ 136/Β/6.3.1996

Υ.Α.1661/1994 – ΦΕΚ 786/Β/20.10.1994

² Τροποποιήθηκε από : Ν. 5037/2023 (ΦΕΚ 58/Α` 28.3.2023)

του περιβάλλοντος, θεμελιώδες και αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής και αναπτυξιακής διαδικασίας και πολιτικής, υλοποιείται κύρια μέσα από το δημοκρατικό προγραμματισμό».

Οι βασικοί στόχοι του είναι:

α) Η αποτροπή της ρύπανσης και γενικότερα της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και η λήψη όλων των αναγκαίων, για το σκοπό αυτόν, προληπτικών μέτρων.

β) Η διασφάλιση της ανθρώπινης υγείας και από τις διάφορες μορφές υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ειδικότερα από τη ρύπανση και τις οχλήσεις.

γ) Η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού χώρου συνολικά και των επί μέρους γεωγραφικών και οικιστικών ενοτήτων του και μέσα από την ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος.

δ) Η διασφάλιση της δυνατότητας ανανέωσης φυσικών πόρων και η ορθολογική αξιοποίηση των μη ανανεώσιμων ή σπάνιων σε σχέση με τις τωρινές και τις μελλοντικές ανάγκες και με κριτήρια την προστασία του περιβάλλοντος.

ε) Η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας των φυσικών οικοσυστημάτων και η διασφάλιση της αναπαραγωγικής τους ικανότητας.

στ) Η αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Με την εφαρμογή του επιδιώκονται:

α) Η προστασία του εδάφους και η λήψη των αναγκαίων μέτρων ώστε οι χρήσεις του να γίνονται σύμφωνα με τις φυσικές ιδιότητές του και την παραγωγική του ικανότητα.

β) Η προστασία των επιφανειακών και υπόγειων νερών θεωρούμενων ως φυσικών πόρων και ως οικοσυστημάτων.

γ) Η προστασία της ατμόσφαιρας.

δ) Η προστασία και διατήρηση της φύσης και του τοπίου και ιδιαίτερα περιοχών με μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική ή γεωμορφολογική αξία.

ε) Η προστασία των ακτών των θαλασσών, των οχθών των ποταμών, των λιμνών, του βυθού αυτών και των νησίδων ως φυσικών πόρων, ως στοιχείων οικοσυστημάτων και ως στοιχείων του τοπίου.

στ) Ο καθορισμός της επιθυμητής και της επιτρεπόμενης ποιότητας των φυσικών αποδεκτών καθώς και των κάθε είδους επιτρεπόμενων εκπομπών αποβλήτων, με την καθιέρωση και χρησιμοποίηση κατάλληλων παραμέτρων και οριακών τιμών, ώστε να μην προκαλείται υποβάθμιση του περιβάλλοντος, με κριτήρια: - την επιστημονική γνώση και εμπειρία - την καλύτερη διαθέσιμη και οικονομικά εφικτή τεχνολογία - τις τοπικές συνθήκες και ιδιομορφίες του περιβάλλοντος και του πληθυσμού καθώς επίσης και τις ανάγκες ανάπτυξης - την

προϋπάρχουσα διαμόρφωση συλλογικής χρήσης μιας περιοχής - τα υφιστάμενα χωροταξικά και αναπτυξιακά σχέδια.

ζ) Η ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος μέσα από τη σωστή πληροφόρηση και εκπαίδευση.

Ο Ν. 1650/1986 αποτελεί για την εποχή του πρωτοποριακή ρύθμιση ευρύτερων θεμάτων προστασίας του περιβάλλοντος σε αυστηρή εναρμόνιση με την Οδηγία 85/337/Ε.Ο.Κ. Στο πλαίσιο εφαρμογής του θεσμοθετείται η περιβαλλοντική αδειοδότηση 2 σταδίων: Προέγκριση Χωροθέτησης και Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.

3. 2002 – 2011: με το Ν. 3010/2002 (Φ.Ε.Κ. 91/Α)³ «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/Ε.Ε. (Environmental Impact Assessment) και 96/61/Ε.Ε. (Integrated Pollution Prevention and Control)».

Για την εφαρμογή του Ν. 3010/2002 εκδόθηκαν οι ακόλουθες αποφάσεις:

- Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002 (Φ.Ε.Κ. 1022/Β) «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002»

- Κ.Υ.Α. 25535/3281/2002 (Φ.Ε.Κ. 1463/Β) «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας των έργων και δραστηριοτήτων που κατατάσσονται στην υποκατηγορία 2 της Α κατηγορίας»

- Κ.Υ.Α. 11014/703/Φ104/2003 (Φ.Ε.Κ. 332/Β) «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002»

- Κ.Υ.Α. 37111/2021/2003 (Φ.Ε.Κ. 1391/Β) «Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά τη διαδικασία Ε.Π.Ο. έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3010/2002»

Με το Ν. 3010/2002 διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την Οδηγία 97/11/Ε.Ε., προωθείται η αποκέντρωση της διαδικασίας Ε.Π.Ο. ανάλογα με την κατηγορία στην οποία κατατάσσονται τα έργα σε σχέση με τη σημαντικότητα των ενδεχόμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και εισάγεται η διαδικασία Κατάταξης έργου (screening).

- Κατηγορία Α1 (πολύ σημαντικές επιπτώσεις): Υποχρεωτικά Π.Π.Ε. και Μ.Π.Ε. → Υ.Π.Ε.Κ.Α. (πρώην Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.) → Π.Π.Ε.Α. και Α.Ε.Π.Ο. (Κ.Υ.Α.)
- Κατηγορία Α2 (σημαντικές επιπτώσεις): Υποχρεωτικά Π.Π.Ε. και Μ.Π.Ε. → Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (πρώην Περιφέρειες) → Π.Π.Ε.Α. και Α.Ε.Π.Ο. (Απόφαση Γ.Γ.)

³ Τροποποιήθηκε από: Ν. 4070/2012, (ΦΕΚ 82/Α/10.4.2012)

- Κατηγορία Β3 (μεσαίες επιπτώσεις): Π.Π.Ε. για Κατάταξη (screening) σε Α2 ή Β4 Κατηγορία → Περιφέρειες (πρώην Νομαρχίες)
- Κατηγορία Β4 (μη σημαντικές επιπτώσεις): Περιβαλλοντική Έκθεση → Δήμοι Σημειώνεται ότι για την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαβούλευσης / αξιολόγησης των απαιτούμενων μελετών και την έκδοση των σχετικών πράξεων απαιτούνταν ιδιαίτερα μεγάλοι χρόνοι που ανέρχονταν σε 2-4 έτη για έργα Κατηγορίας Α, ανάλογα με την πολυπλοκότητα του έργου και τις απαιτούμενες 3-5 συνυπογραφές υπουργών για την έκδοση της σχετικής Κ.Υ.Α. (Π.Π.Ε.Α. και Α.Ε.Π.Ο.).

4. **2011 – σήμερα:** με το Ν. 4014/2011 (Φ.Ε.Κ. 209/Α), ⁴Κεφάλαιο Α «Περιβαλλοντική Αδειοδότηση Έργων και δραστηριοτήτων».

Οι σημαντικότερες αποφάσεις που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του Ν.4014/2011 είναι οι ακόλουθες:

- Υ.Α. 1958/2012 (Φ.Ε.Κ. 21/Β) «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παρ. 4 του Ν. 4014/2011» όπως τροποποιήθηκε, κωδικοποιήθηκε και ισχύει σύμφωνα με την Υ.Α. ΔΙ.Π.Α. 37674/2016 (Φ.Ε.Κ. 2471/Β)

- Υ.Α. 15277/2012 (Φ.Ε.Κ. 1077/Β) «Εξειδίκευση διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Α.Ε.Π.Ο. ή στις Π.Π.Δ. της προβλεπόμενης από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης για έργα και δραστηριότητες Κατηγοριών Α και Β σύμφωνα με το Άρθρο 12 του Ν. 4014/2011»

- Υ.Α. 48963/2012 (Φ.Ε.Κ. 2703/Β) «Προδιαγραφές περιεχομένου Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για έργα και δραστηριότητες Κατηγορίας Α σύμφωνα με το Άρθρο 2 παρ. 7 του Ν. 4014/2011»

- Υ.Α. 167563/Ε.Υ.ΠΕ./2013 (Φ.Ε.Κ. 964/Β) «Εξειδίκευση των διαδικασιών και των ειδικότερων κριτηρίων περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με το Άρθρο 2 παρ. 13 του Ν. 4014/2011»

- Κ.Υ.Α. 1649/45/2014 (Φ.Ε.Κ. 45/Β) «Εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α σύμφωνα με το Άρθρο 19 παρ. 9 του Ν. 4014/2011»

- Υ.Α. 170225/2014 (Φ.Ε.Κ. 135/Β) «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α σύμφωνα με το Άρθρο 11 του Ν. 4014/2011»

⁴ Τροποποιήθηκε από : Ν. 5037/2023 (ΦΕΚ 58/Α` 28.3.2023)

Με την εφαρμογή του νέου πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης απλοποιούνται και εξορθολογίζονται οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αξιολόγησης και ελέγχου έργων/ δραστηριοτήτων με στόχο τη μείωση των έργων που απαιτούν αδειοδότηση, των γραφειοκρατικών διαδικασιών, και του απαιτούμενου χρόνου έκδοσης σχετικών αποφάσεων. Εισάγονται διαδικασίες που εξασφαλίζουν την καλύτερη ποιότητα Μ.Π.Ε. και Α.Ε.Π.Ο., τη μείωση διοικητικού φόρτου, την κατάργηση πολλαπλών αδειοδοτήσεων, και θεσπίζονται προδιαγραφές ανά είδος και κατηγορία έργου.

Ταυτόχρονα, ενδυναμώνονται οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι με τακτικούς ελέγχους για όλα τα έργα/δραστηριότητες που υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με στόχο την πραγματική διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο, η αυστηρότητα του κράτους εστίαζε στον ex ante έλεγχο των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και παρέβλεπε τον ex post έλεγχο, ο οποίος είναι ο πλέον αποτελεσματικός για την ουσιαστική προστασία του περιβάλλοντος (Υ.Π.Ε.Κ.Α., Έκθεση Εφαρμογής Ν. 4014/2011, 2014). Σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' του Ν. 4014/2011:

- Μειώνεται δραστικά ο αριθμός των έργων και δραστηριοτήτων για τα οποία απαιτείται υποβολή και αξιολόγηση Μ.Π.Ε. καθώς απαλλάσσονται από τη διαδικασία Ε.Π.Ε. τα έργα Κατηγορίας Β, τα οποία υπόκεινται σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται με κανονιστικές διατάξεις ανάλογα με το είδος/ομάδα έργου (Π.Π.Δ.: Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις).
- Θεσπίζονται αυστηρά χρονοδιαγράμματα αδειοδότησης ανάλογα με την πολυπλοκότητα του έργου Κατηγορίας Α.

Εργάσιμες Ημέρες	ΠΠΠΑ Α1	ΠΠΠΑ Α2	Μ.Π.Ε. Α1	Μ.Π.Ε. Α2
Έλεγχος Πληρότητας Φακέλου	10	5	15	10
Διαβίβαση – Δημοσιοποίηση	2	2	2	2
Διαβούλευση – Γνωμοδοτήσεις	30	25	45	35
Αξιολόγηση – Στάθμιση Απόψεων	20	15	20	15
Σύνταξη Απόφασης ΠΠΠΑ /ΑΕΠΟ	20	10	25	15
Σύνολο Εργάσιμων Ημερών	82	57	107	77
Συνολικός Χρόνος Αδειοδότησης	3,5 μήνες	2,5 μήνες	4,5 μήνες	3 μήνες
Μέγιστος Χρόνος Αδειοδότησης Για σύνθετα έργα με αντικρουόμενες γνωμοδοτήσεις			9 μήνες	4 μήνες

Πίνακας 1: Χρόνοι Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης Κατηγορίας Α

Παραδοτέο Π.1.5: Μελέτη απλοποίησης της διαδικασίας Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των Επιχειρήσεων και διερεύνηση των σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών που μπορούν να ενσωματωθούν

Ιούν. 1985	Οδηγία 85/337/ΕΟΚ για την πρόβλεψη της διαδικασίας Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
1997-2009	Διάφορες τροποποιήσεις Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ
Δεκ. 2011	Οδηγία 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον
Σεπ. 2011	Ν. 4014/2011 για την κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε κατηγορίες ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον
Ιαν. 2012	ΥΑ 1958/2012 για την κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με τον ν. 4014/2011
2013	Έκδοση σειράς ΚΥΑ για τις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις ανά Ομάδα έργου & δραστηριότητας
Απρ. 2014	Οδηγία 2014/52/ΕΕ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ
Αυγ. 2016	ΥΑ 37674/2016 για την τροποποίηση και κωδικοποίηση της ΥΑ 1958/2012 (πρόβλεψη για 12 ομάδες έργων και δραστηριοτήτων)
Φεβ. 2018	ΚΥΑ 1915/2018 για την τροποποίηση προηγούμενων ΚΥΑ σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ
Φεβ. 2018	ΥΑ οικ. 2307/2018 για την τροποποίηση ως προς την κατάταξη ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων των 12 Ομάδων
Μαρ. 2018	ΚΥΑ 5688/2018 για την τροποποίηση των Παραρτημάτων του ν. 4014/2011 σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ
Οκτ. 2018	ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/64001/2029/2018 για την τροποποίηση ως προς την κατάταξη ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων της 9ης Ομάδας

Πίνακας 2: Το χρονολόγιο του νομοθετικού πλαισίου της περιβαλλοντικής αδειοδότησης

3 Καταγραφή προϋποθέσεων – απαιτήσεων

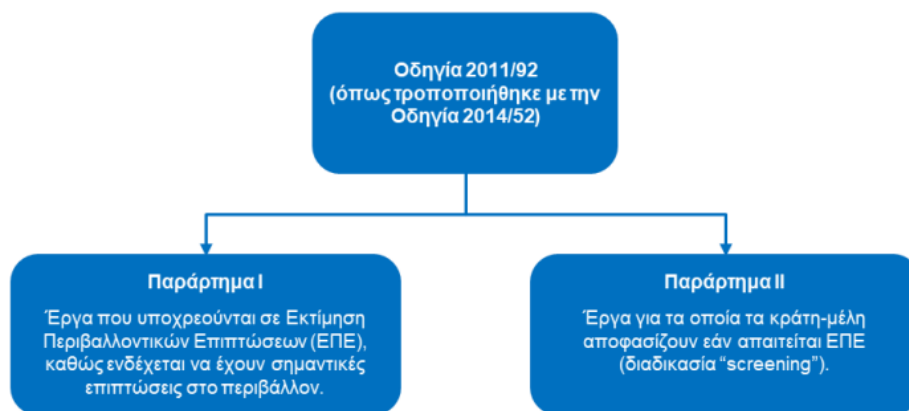
3.1 Καταγραφή των κατηγοριών των έργων και δραστηριοτήτων για τα οποία απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)

Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης αξίζει να γνωρίζουμε ότι αυτή θεμελιώθηκε το 1985 με την έκδοση της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ με πρωταρχικό στόχο να εξασφαλιστεί ότι τα έργα και οι δραστηριότητες που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον πρέπει να υποβάλλονται υποχρεωτικά σε ΕΠΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, το Παράρτημα Ι της Οδηγίας περιελάμβανε εκείνα τα έργα και δραστηριότητες που θεωρούνται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (π.χ. διυλιστήρια αργού πετρελαίου, ολοκληρωμένες χημικές εγκαταστάσεις και μεταλλουργικές βιομηχανίες κ.λπ.) και ως εκ τούτου υποχρεούνται εξ ορισμού σε ΕΠΕ. Αντίθετα, το Παράρτημα ΙΙ περιελάμβανε μικρότερα έργα και δραστηριότητες (π.χ. σχέδια γεωργικής υδραυλικής, βιομηχανίες τροφίμων, κλωστοϋφαντουργίες κ.λπ.), για τα οποία κάθε κράτος-μέλος ήταν υπεύθυνο να κρίνει εάν απαιτείται ΕΠΕ, είτε με εξέταση κατά περίπτωση, είτε θέτοντας τα κατάλληλα κριτήρια.

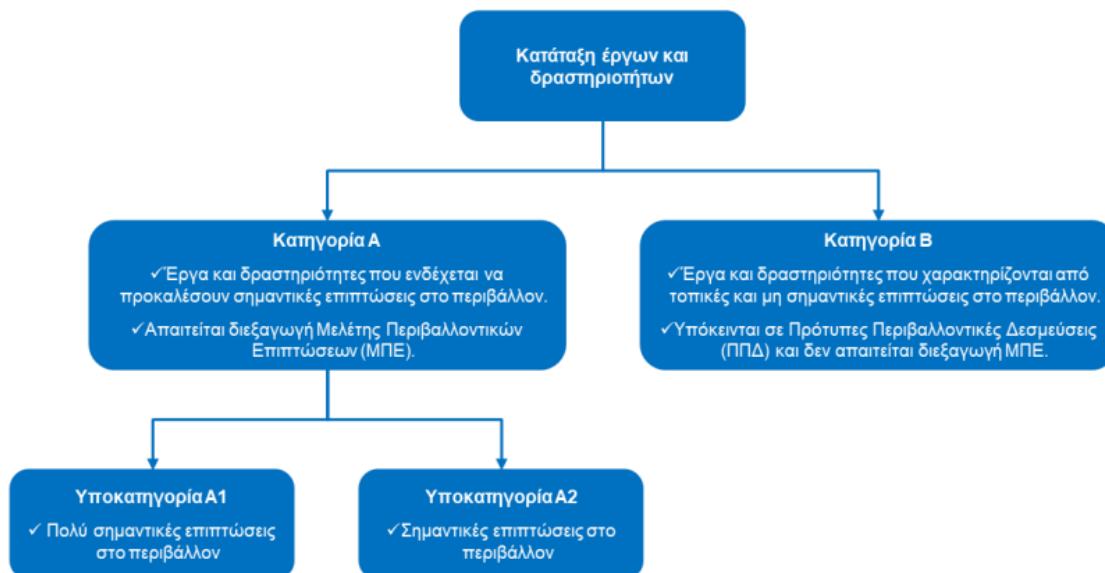
Στα επόμενα έτη ακολούθησαν αρκετές τροποποιήσεις της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, με γνώμονα τη βελτίωση της ποιότητας της διαδικασίας ΕΠΕ, την ευθυγράμμισή της με τις αρχές της «έξυπνης νομοθέτησης» και την ενίσχυση της συνοχής με άλλα νομοθετήματα και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Οι κυριότερες εξ αυτών είναι η Οδηγία 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον και η Οδηγία 2014/52/ΕΕ που την τροποποίησε, διατηρώντας σταθερά τη «φιλοσοφία» της διάκρισης των έργων και δραστηριοτήτων σε όσες υποχρεούνται εξ ορισμού σε ΕΠΕ (Παράρτημα Ι) και σε όσες κάθε κράτος-μέλος αποφασίζει την αναγκαιότητα αυτής (Παράρτημα ΙΙ) (Δ1).

Σημειώνεται ότι στο Παράρτημα ΙΙΙ της Οδηγίας περιλαμβάνονται τα κριτήρια καθορισμού σχετικά με το κατά πόσον τα έργα του Παραρτήματος ΙΙ θα πρέπει να υπόκεινται σε ΕΠΕ.

Διάγραμμα 1: Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων με βάση τις επιπτώσεις στο περιβάλλον κατά την Οδηγία 2011/92/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2014/52

Σε ό,τι αφορά την εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η οποία και εφαρμόζει τις παραπάνω προβλέψεις, ισχύουν οι διατάξεις του ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος», σύμφωνα με τις οποίες τα έργα και δραστηριότητες κατατάσσονται σε δυο κατηγορίες (Α και Β, με την κατηγορία Α να υποδιαιρείται στις υποκατηγορίες Α1 και Α2), ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Διάγραμμα 2: Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων με βάση το ν. 4014/2011

Η κατηγοριοποίηση των έργων και δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στο περιβάλλον προβλέπεται στην ευρωπαϊκή Οδηγία 2011/92/ΕΕ, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την 2014/52/ΕΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (Παραρτήματα Ι και ΙΙ). Ωστόσο, ο τρόπος ενσωμάτωσής της στην εθνική νομοθεσία των κρατών-μελών είναι διαφορετικός και ως εκ τούτου η σύγκριση τόσο μεταξύ των πλαισίων όσο και μεταξύ των χωρών μπορεί να οδηγήσει σε χρήσιμα συμπεράσματα.

3.1.1 Κατηγορίες κατάταξης έργων & δραστηριοτήτων

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος στον κύκλο ζωής του έργου/ δραστηριότητας.

Για κάθε έργο εκδίδεται Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) κατόπιν εκπόνησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) ή το έργο υπόκειται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) με τις οποίες ο φορέας οφείλει να συμμορφώνεται.

Η (Μ.Π.Ε.) περιλαμβάνει πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, προτεινόμενες εναλλακτικές λύσεις ή/και μέτρα αντιμετώπισής τους και σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης διοικητικές & ποινικές κυρώσεις.

Βασική Περιβαλλοντική Νομοθεσία

Ν. 4014/2011:

- Κωδικοποιεί τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων & δραστηριοτήτων
- Κατατάσσει τα έργα σε κατηγορίες και υποκατηγορίες με βάση τις επιπτώσεις
- Περιγράφει τη διαδικασία αδειοδότησης για περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000
- Καθορίζει τις κυρώσεις σε περίπτωση μη τήρησης της προβλεπόμενης διαδικασίας.

ΥΑ 1958/12

- Καθορίζει τις κατηγορίες έργων/δραστηριοτήτων για τις οποίες απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση

ΥΑ 167563/13

- Εξειδικεύει τις διαδικασίες και τα ειδικότερα κριτήρια περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και δραστηριοτήτων

Σύμφωνα με το Άρθρο 2 του ΦΕΚ 3636 Β/2022, η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργου ή δραστηριότητας του οποίου η κατάταξη μεταβάλλεται βάσει της παρούσας απόφασης, και για το οποίο έχει κατατεθεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή Μελέτη Περιβάλλοντος για την τροποποίηση ή ανανέωση ΑΕΠΟ ή αίτηση Υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις πριν την έναρξη ισχύος της παρούσας, διενεργείται κατά τις προϋσχύουσες διατάξεις, εκτός εάν ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας αιτηθεί την υπαγωγή στις διατάξεις της παρούσας.

Κατηγορίες κατάταξης έργων & δραστηριοτήτων

Σύμφωνα με τον Ν. 4014/2011 αρ.1 εξαιρούνται της εφαρμογής των διατάξεων του νόμου έργα και δραστηριότητες που εξυπηρετούν σκοπούς Εθνικής Άμυνας & άμεσης αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών.

Έργο ή δραστηριότητα που περιλαμβάνει επί μέρους έργα ή δραστηριότητες κατατάσσεται στην υψηλότερη υποκατηγορία δηλαδή σε αυτή σημαντικότερες επιπτώσεις.

Έργο ή δραστηριότητα που δεν περιλαμβάνεται στους πίνακες μπορεί να καταταγεί στην κατηγορία του πλησιέστερου συναφούς με απόφαση του Γεν. Δ/ντή Περιβάλλοντος ΥΠΕΚΑ.

Σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού συναφούς έργου ή δραστηριότητας, η κατάταξη γίνεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας του υπουργείου.

Σύμφωνα με την ΥΑ 1958/12 η Κατάταξη έργων & δραστηριοτήτων σε ομάδες έχει ως εξής:

- Έργα Χερσαίων και Εναέριων Μεταφορών
- Υδραυλικά Έργα
- Λιμενικά Έργα
- Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών
- Εξορυκτικές δραστηριότητες
- Τουριστικές εγκαταστάσεις & εργασιακής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού & αναψυχής
- Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις
- Υδατοκαλλιέργειες
- Βιομηχανικές και συναφείς εγκαταστάσεις
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών
- Ειδικά έργα και δραστηριότητες

Σύμφωνα με την Υ.Α. 5688/2018 χαρακτηριστικά τα οποία πρέπει να εξετάζονται είναι:

- το μέγεθος και ο σχεδιασμός του όλου έργου
- η σωρευτική δράση με άλλα υφιστάμενα και/ή εγκεκριμένα έργα
- η χρήση φυσικών πόρων (έδαφος, γης, ύδατα, βιοποικιλότητα)
- η παραγωγή αποβλήτων
- η ρύπανση και οχλήσεις
- ο κίνδυνος σοβαρών ατυχημάτων και/ή καταστροφών που σχετίζονται με το έργο, (συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή)
- κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία (μόλυνση υδάτων, ατμοσφαιρική ρύπανση κ.α.)

Επίσης θα πρέπει να εξετάζεται η ευαισθησία των περιοχών που ενδέχεται να θιγούν από τα έργα και κυρίως:

- Η υπάρχουσα και η εγκεκριμένη χρήση γης (ΡΣ, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, όρια οικισμών)
- Ο πλούτος, διαθεσιμότητα, ποιότητα αναγεννητική ικανότητα των φυσικών πόρων της περιοχής
- Η ικανότητα απορρόφησης του φυσικού περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη έμφαση σε:
 - υγροτόπους, παραποτάμιες περιοχές, εκβολές ποταμών
 - παράκτιες περιοχές και το θαλάσσιο περιβάλλον
 - ορεινές και δασικές περιοχές
 - προστατευόμενες φυσικές περιοχές και φυσικά πάρκα
 - διατηρητέες ή προστατευόμενες περιοχές Natura 2000
 - περιοχές όπου έχει ήδη υπάρξει αστοχία στην τήρηση των προτύπων περιβ. ποιότητας

- πυκνοκατοικημένες περιοχές
- τοπία και τοποθεσίες ιστορικής, πολιτιστικής ή αρχαιολογικής σημασίας

Στην εξέταση του τύπου και των χαρακτηριστικών των ενδεχόμενων επιπτώσεων περιλαμβάνονται:

- Το μέγεθος και η χωρική έκταση των επιπτώσεων (π.χ. γεωγραφική περιοχή & μέγεθος του πληθυσμού που ενδέχεται να θιγούν)
- Η φύση των επιπτώσεων
- Ο διασυννοριακός χαρακτήρας των επιπτώσεων
- Η ένταση και η πολυπλοκότητα των επιπτώσεων
- Η πιθανότητα των επιπτώσεων
- Η αναμενόμενη έναρξη, η διάρκεια, η συχνότητα και η αναστρεψιμότητα των επιπτώσεων
- Η σώρευση των επιπτώσεων με επιπτώσεις άλλων υφιστάμενων ή εγκεκριμένων έργων
- Η δυνατότητα αποτελεσματικής μείωσης των επιπτώσεων

Αδειοδότηση έργων & δραστηριοτήτων κατηγορίας Α1

Σύμφωνα με τον Ν. 4014/2011 αρ.2 ,πριν την Μ.Π.Ε. δύναται να ζητηθεί γνωμοδότηση από την αρμόδια Περιβαλλοντική Αρχή με υποβολή φακέλου Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Π.Π.Π.Α.) ο οποίος περιέχει:

- Τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου
- τις ενδεχόμενες κύριες περιβαλλοντικές επιπτώσεις Προσδιορίζοντας:
- τις δέσμες των εναλλακτικών λύσεων
- τις αναγκαίες ειδικές μελέτες & κατευθύνσεις εκπόνησης (μεθοδολογία, χαρακτηριστικά)
- τα θέματα στα οποία θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα
- τον κατάλογο των φορέων των οποίων ζητείται η γνώμη
- τις ενδεχόμενες ειδικότερες κατευθύνσεις σχετικά με το περιεχόμενο της ΜΠΕ
- παράρτημα με όλες τις διατυπωθείσες γνώμες

Σύμφωνα με τον προκαταρκτικό προσδιορισμό περιβαλλοντικών απαιτήσεων (ΥΑ 167563/13)

- Συντάσσεται & υποβάλλεται φάκελος Π.Π.Π.Α.
- Ορίζεται υπάλληλος της αρμόδιας Περιβαλλοντικής Αρχής ο οποίος διενεργεί έλεγχο πληρότητας φακέλου (καταγράφονται οι ελλείψεις & διακόπτεται η διαδικασία σε περίπτωση μη συμπλήρωσης τους)
- Διαβιβάζεται ο φάκελος για γνωμοδοτήσεις (Ε.Ο.Τ., δασαρχεία κλπ.)
- Διενεργείται Δημόσιος Διάλογος με ευθύνη του φορέα του έργου/δραστηριότητας

- Δίνεται Θετική γνωμοδότηση ή απορριπτική απόφαση

Αν δεν επιλεγεί Π.Π.Π.Α. τότε:

- συντάσσεται Μ.Π.Ε. (ΥΑ 167563/13)
- Συντάσσεται & υποβάλλεται φάκελος Μ.Π.Ε. (ΥΑ 170225/14)
- Ορίζεται υπάλληλος της αρμόδιας Περιβαλλοντικής Αρχής για συντονισμό της διαδικασίας
- Διενεργείται έλεγχος πληρότητας (καταγράφονται οι ελλείψεις & διακόπτεται η διαδικασία σε περίπτωση μη συμπλήρωσης τους)
- Διαβιβάζεται ο φάκελος για γνωμοδοτήσεις (Ε.Ο.Τ., δασαρχεία κλπ.)
- Διενεργείται Δημόσια Διαβούλευση
- Διαβίβαση όλων εντός 45 ημερών στο ΥΠΕΚΑ
- Γνωμοδότηση Κεντρικού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης ΚΕΣΠΑ, σε περιπτώσεις μη διαβίβασης γνωμοδοτήσεων διαβιβάσεων ή αντιφατικών δεδομένων
- Εκδίδεται Α.Ε.Π.Ο. ή απορρίπτεται το αίτημα (απόφαση Υπουργού ΠΕΚΑ)

Αδειοδότηση έργων & δραστηριοτήτων κατηγορίας Α2

Αν δεν επιλεγεί Π.Π.Π.Α. τότε:

- συντάσσεται Μ.Π.Ε. (ΥΑ 167563/13)
- Συντάσσεται & υποβάλλεται φάκελος Μ.Π.Ε. (ΥΑ 170225/14)
- Ορίζεται υπάλληλος της αρμόδιας Περιβαλλοντικής Αρχής για συντονισμό της διαδικασίας
- Διενεργείται έλεγχος πληρότητας (καταγράφονται οι ελλείψεις & διακόπτεται η διαδικασία σε περίπτωση μη συμπλήρωσης τους)
- Διαβιβάζεται ο φάκελος για γνωμοδοτήσεις (Ε.Ο.Τ., δασαρχεία κλπ.)
- Διενεργείται Δημόσια Διαβούλευση
- Διαβίβαση όλων εντός 35 ημερών στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση
- Γνωμοδότηση Κεντρικού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης ΚΕΣΠΑ σε μη διαβίβασης γνωμοδοτήσεων διαβιβάσεων, αντιφατικών δεδομένων ή άλλων ζητημάτων
- Εκδίδεται Α.Ε.Π.Ο. ή απορρίπτεται το αίτημα (απόφαση Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης)

Αδειοδότηση έργων & δραστηριοτήτων κατηγορίας Β

Σύμφωνα με τον Ν. 4014/2011 αρ.8 έργα & δραστηριότητες κατηγορίας Β:

- Δεν ακολουθούν τη διαδικασία εκπόνησης ΜΠΕ αλλά υπόκεινται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ)
- Τα έργα ή δραστηριότητες αυτές, αναλόγως του είδους τους, υπάγονται αυτοδικαίως σε ΠΠΔ, με ευθύνη της αρμόδιας υπηρεσίας που χορηγεί την άδεια λειτουργίας.

- Αν το έργο ή η δραστηριότητα δεν λαμβάνει άδεια λειτουργίας, τότε υπάγεται σε ΠΠΔ με ευθύνη της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας
- Συγκεντρώνονται όλες οι απαραίτητες, κατά περίπτωση, γνωμοδοτήσεις (αρχαιολογία, δασαρχείο, κτηματική υπηρεσία, Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης, κλπ.)
- Υποβάλλεται φάκελος ΠΠΔ σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα ΦΕΚ.

Αδειοδότηση σε περιοχές του δικτύου Natura 2000

Σύμφωνα με τον Ν. 4014/2011 αρ.10 & ΥΑ 52983/2013 η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση απαιτείται για έργα ή δραστηριότητες κατηγορίας Β και ενσωματώνεται στη Μ.Π.Ε. για έργα κατηγορίας Α.

Υποβάλλεται για τον καθορισμό τυχόν πρόσθετων όρων στις ΠΠΔ (εφόσον προκύπτει ότι ενδέχεται να κινδυνεύει η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής) στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας για έργα ή δραστηριότητες κατηγορίας Β.

Προηγείται της υπαγωγής σε ΠΠΔ ενώ το περιεχόμενο της Ε.Ο.Α. σχετίζεται με τα ειδικά χαρακτηριστικά και περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στην προστατευόμενη περιοχή, τον τρόπο που επηρεάζονται από το έργο ή η δραστηριότητα και πιθανά μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων και εναλλακτικές λύσεις.

Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων (Α.Ε.Π.Ο.)

Σύμφωνα με τον Ν. 4014/2011 αρ.2 παρ.7 με την ΑΕΠΟ επιβάλλονται:

- προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά
- τυχόν αναγκαία επανορθωτικά ή προληπτικά μέτρα και δράσεις παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων ή και αντισταθμιστικά μέτρα που αφορούν, κατά σειρά προτεραιότητας, στην αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων ή στην επανόρθωση ή αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Ελάχιστα περιεχόμενα Μ.Π.Ε.

Σύμφωνα με την Υ.Α. 5688/2018 σε κάθε Μ.Π.Ε απαιτείται:

- Περιγραφή του έργου (θέση, σχεδιασμός, μέγεθος και άλλα σχετικά χαρακτηριστικά)
- Πιθανές σημαντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκαλέσει το έργο στο περιβάλλον
- Χαρακτηριστικά του έργου και/ή προτεινόμενα μέτρα που για αποτροπή - πρόληψη, μετριασμό - αντισταθμιση τυχόν σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον ×

- Περιγραφή εύλογων εναλλακτικών λύσεων που μπορούν να εξεταστούν & αναφορά των βασικών επιχειρημάτων για την επιλεγείσα εκδοχή.
- Μη τεχνική περίληψη των παραπάνω πληροφοριών
- Κάθε συμπληρωματική πληροφορία σχετική με τα ειδικά χαρακτηριστικά ή τον τύπο ενός έργου και τους περιβαλλοντικούς παράγοντες που ενδέχεται να επηρεασθούν.
- Περιγραφή του έργου: α) χωροθέτηση, β) φυσικά χαρακτηριστικά γ) επιχειρησιακά χαρακτηριστικά (μέθοδος κατασκευής, ενεργειακή ζήτηση, χρησιμοποιούμενα υλικά ενέργεια και φυσικοί πόροι) δ) εκτίμηση καταλοίπων και εκπομπών (ρύπανση νερού - ατμοσφαιρικού αέρα - εδάφους - υπεδάφους, θόρυβος, ακτινοβολία κλπ), παραγόμενα απόβλητα
- Εύλογες εναλλακτικές επιλογές (π.χ. μελέτη, τεχνολογία, χωροθέτηση, μέγεθος, κλίμακα) και επισήμανση των κυρίων λόγων για την επιλογή που έγινε
- Τρέχουσα κατάσταση του περιβάλλοντος (βασικό σενάριο) και περίγραμμα της πιθανής εξέλιξής της εάν δεν υλοποιηθεί το έργο.
- Στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που ενδέχεται να θιγούν σημαντικά από το προτεινόμενο έργο όπως: α) πληθυσμός και ανθρώπινη υγεία β) βιοποικιλότητα γ) γη, έδαφος, ύδατα, κλπ. δ) πολιτιστική κληρονομιά φυσικό τοπίο κλπ.
- Πιθανές σημαντικές επιπτώσεις που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον από: την κατασκευή και την ύπαρξη του έργου, χρήση φυσικών πόρων, εκπομπή ρύπων, οχλήσεις, κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία, την πολιτιστική κληρονομιά κ.α.
- Μέθοδοι πρόβλεψης ή τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό και την εκτίμηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Προτεινόμενα μέτρα για αποτροπή, πρόληψη, μείωση αντιστάθμιση τυχόν εντοπισμένων σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον και τυχόν προτεινόμενων ρυθμίσεων παρακολούθησης
- Αναμενόμενες σημαντικές επιπτώσεις λόγω της ευαισθησίας του έργου σε κινδύνους σοβαρών ατυχημάτων ή καταστροφών

3.2 Καταγραφή των απαιτήσεων για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Δικτύου Natura 2000

3.2.1 Προστασία υδροβιότοπων

3.2.1.1 Δίκτυο Natura 2000

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στην προσπάθειά της να διασφαλίσει μακροπρόθεσμα τη διατήρηση των πιο πολύτιμων και απειλούμενων ειδών και των ενδιαιτημάτων τους στον ευρωπαϊκό χώρο σχεδίασε το Δίκτυο Natura 2000, το οποίο αποτελεί το κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής της στην πολιτική που εφαρμόζει σχετικά με τη φύση και βιοποικιλότητα. Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για

τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτέλεσε τη βάση στη δημιουργία του ενιαίου συνεκτικού οικολογικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών, Natura 2000, το οποίο αποτελείται από χιλιάδες περιοχές που ταξινομούνται σύμφωνα με τις Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ περί της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας και 2009/147/ΕΟΚ περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.

Το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί παγκοσμίως το μεγαλύτερο ενοποιημένο σύστημα προστατευόμενων περιοχών, καλύπτοντας συνολική επιφάνεια περί το 18% της συνολικής έκτασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα κράτη – μέλη μετέφεραν τις ευρωπαϊκές οδηγίες στις εθνικές τους νομοθεσίες με σκοπό να αποτραπεί ο κατακερματισμός των οικοτόπων και να διασφαλιστεί η διατήρηση των ειδών που βρίσκονται στα πρόθυρα της εξαφάνισης. Είναι ακόμη υποχρεωμένα να καταθέτουν συχνά αναφορές προκειμένου να παρουσιάσουν την κατάσταση της διατήρησης τόσο των ειδών όσο και των οικοτόπων καθώς και των πτηνών, που εμπίπτουν στην προστασία του δικτύου Natura 2000.

Έτσι κάθε έξι χρόνια δίνουν αναφορά σε εθνικό επίπεδο σχετικά με τα είδη και τους τύπους οικοτόπων της Κοινότητας στο πλαίσιο των αντίστοιχων βιογεωγραφικών περιφερειών τους, των Άλπεων, του Ατλαντικού, της Μαύρης Θάλασσας, της Ηπειρωτικής Ευρώπης, της Μακαρονησιακής, της Μεσογείου, της Παννονίας και των στεπικών περιοχών.

3.2.1.2 Δίκτυο Natura 2000 – Θεσμικό πλαίσιο

Η περιβαλλοντική πολιτική των περιοχών του δικτύου Natura 2000 βασίζεται στην πλήρη και αποτελεσματική υλοποίηση της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ για την προστασία των πτηνών και της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη Διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων και έχουν νομική ισχύ. Οι οδηγίες αυτές αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής πολιτικής στη δημιουργία ενός συντονισμένου και ενοποιημένου ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών για την προστασία των φυσικών οικοτόπων, της πανίδας και της χλωρίδας.

3.2.1.3 Οδηγία 2009/147/ΕΚ για την Προστασία των Αγρίων Πτηνών

Σύμφωνα με την οδηγία για τα πτηνά επιδιώκεται η διατήρηση όλων των αγρίων πτηνών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσπίζοντας κανόνες για την προστασία, τη διαχείριση και τον έλεγχό τους. Καλύπτει όχι μόνο τα πτηνά καθαυτά, αλλά και τα αυγά τους, τις φωλιές τους καθώς και τα ενδιαιτήματά τους (EUR-Lex, 2015). Εν συντομία ακολουθούν τα κύρια σημεία της όπως αυτά παρουσιάζονται στο EUR-Lex (2015).

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να αναλάβουν δράση για να διατηρήσουν ή να αποκαταστήσουν τους πληθυσμούς των ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση, θεσπίζοντας μέτρα για τη δημιουργία προστατευόμενων περιοχών, με σκοπό τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των ενδιαιτημάτων του συνόλου των πτηνών, καθώς και την αποκατάσταση των κατεστραμμένων βιοτόπων. Επομένως οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποχρεούνται να δημιουργήσουν Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για τα απειλούμενα είδη και τα μεταναστευτικά πουλιά, με ευνοϊκές συνθήκες για την επιβίωση τους δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στους υγρότοπους. Οι ΖΕΠ αποτελούν μέρος του δικτύου προστατευόμενων οικολογικών περιοχών Natura 2000.

Οι απαγορεύσεις που τίθενται από την Οδηγία για τη διατήρηση όλων των ειδών άγριων πτηνών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετίζονται με τη σύλληψη άγριων πτηνών, την καταστροφή των φωλιών τους, τη λήψη των αυγών τους, τη σκόπιμη διαταραχή ή την αγοροπωλησία τους που θέτει σε κίνδυνο τη διατήρησή τους και το κυνήγι άγριων και σπάνιων ειδών πτηνών. Επιπλέον στα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλεται η προώθηση ερευνών για τη διατήρηση, προστασία και τη συνετή εκμετάλλευση των άγριων πτηνών της Ευρώπης.

3.2.1.4 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη Διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων

Η συγκεκριμένη Οδηγία επιδιώκει να συμβάλει στην εξασφάλιση της βιοποικιλότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας (EUR-Lex, 1992). Δημιουργεί το μεγαλύτερο οικολογικό δίκτυο στον κόσμο, το δίκτυο Natura 2000, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι ειδικές ζώνες διατήρησης που ορίζονται σε αυτήν.

Η Οδηγία απαρτίζεται από τα παραρτήματα I και II, που απαριθμούν τους τύπους οικοτόπων και ειδών ειδικών περιοχών διατήρησης και οι οποίες επιλέγονται και προσδιορίζονται από κάθε κράτος ξεχωριστά ως ειδικές ζώνες διατήρησης (Simpson, 2002). Το παράρτημα III απαριθμεί τα κριτήρια επιλογής των περιοχών που πρέπει να πληρούν οι τοποθεσίες για τον χαρακτηρισμό τους ως τόπων κοινοτικής σημασίας ή ως ειδικών περιοχών διατήρησης. Τα βασικά σημεία της Οδηγίας παρουσιάζονται ακολούθως σύμφωνα με EUR-Lex (1992).

3.2.1.5 Δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα

Τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύνανται συνάμα με την ενσωμάτωση των Οδηγιών στο εθνικό τους δίκαιο και την περαιτέρω ενίσχυσή τους.

Η εναρμόνιση της ελληνικής εθνικής νομοθεσίας με την Ευρωπαϊκή (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) συντελέστηκε με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 33318/3028/1998 (έχει τροποποιηθεί με την ΚΥΑ υπ' αρ. Η.Π. 14849/853/ Ε103, ΦΕΚ Β' 645 11.4.2008).

Βασική της επιδίωξη είναι τόσο να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος όσο και να ενσωματώσει περιοχές του ελλαδικού χώρου στο πανευρωπαϊκό δίκτυο περιοχών Natura 2000. Η οδηγία αυτή λειτουργεί συμπληρωματικά με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ) για τη διατήρηση των άγριων πτηνών, της οποίας η εναρμόνιση στην εθνική νομοθεσία πραγματοποιήθηκε αρχικά με την ΚΥΑ 414985/1985 «μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας», ενώ ακολούθησε νέα εναρμόνιση με την ΚΥΑ υπ' αρ. Η.Π. 37338/1807/Ε103, ΦΕΚ 1495/Β' 6.9.2010 «καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της» (ΥΠΕΚΑ, 2014).

Οι οδηγίες αυτές αναδεικνύουν τα μέτρα, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται και να εφαρμόζονται στις περιοχές αυτές, για την αειφορική τους διαχείριση, την αποφυγή της υποβάθμισής τους και της σημαντικής όχλησης τους (ΥΠΕΝ, 2012). Κατά τη λήψη των μέτρων λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές απαιτήσεις και περιφερειακές ιδιομορφίες σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (EUR-Lex, 1992).

Η έκταση που εμπίπτει στο δίκτυο Natura 2000 απαρτίζεται από δύο κατηγορίες περιοχών τις «Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» και τους «Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)». Στον ελλαδικό χώρο, το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει 202 Ζώνες Ειδικής Προστασίας και 241 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας, εκ των οποίων 239 έχουν χαρακτηριστεί ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ). Μεταξύ των δύο κατηγοριών περιοχών παρατηρείται επικάλυψη.

Συνολικά η έκταση των περιοχών που ανήκουν στο Δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα, χωρίς τις αλληλοεπικαλύψεις, ανέρχεται στα 4,3 εκατομμύρια εκτάρια και καταλαμβάνει το 27,3% της χέρσου και το 6,1% των χωρικών υδάτων (ΥΠΕΚΑ, 2014).

3.2.1.6 Δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα το 2020

Τα κύρια επιτεύγματα της Ελλάδας όσον αφορά το δίκτυο Natura 2000 παρουσιάζονται στην έκθεση αναφοράς 2013 – 2018 της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία αποτελεί την πιο πρόσφατη έκθεση της χώρας (ΥΠΕΝ, 2019β). Έτσι η παρουσίαση της σημερινής εικόνας του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα θα βασιστεί σε αυτήν.

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ελλάδας που επιτεύχθηκε με την ΚΥΑ 50743 (ΦΕΚ Β' 4432/2017) ήταν η επικαιροποίηση του εθνικού καταλόγου με τις περιοχές για την ένταξη τους στον κατάλογο του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000. Αξιοσημείωτο ήταν το διάβημα της ένταξης σε σημαντικό βαθμό του θαλάσσιου τμήματος στο δίκτυο Natura 2000 της

Παραδοτέο Π.1.5: Μελέτη απλοποίησης της διαδικασίας Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των Επιχειρήσεων και διερεύνηση των σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών που μπορούν να ενσωματωθούν

χώρας τόσο με νέες περιοχές όσο και με επεκτάσεις υφιστάμενων στη θάλασσα. Η ενσωμάτωση αυτή ολοκληρώθηκε με το Νόμο 3937/2011, ο οποίος ορίζει και τις γενικές διατάξεις για την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

4 Καταγραφή διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και δραστηριοτήτων

4.1 Καταγραφή των διαδικασιών της Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)

Η δραστική απλοποίηση και μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, πρέπει να διασφαλίζει ότι δεν θα υπάρξει καμία έκπτωση στον στόχο για την ουσιαστική και αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού προβλέπεται η εισαγωγή διαδικασιών που εξασφαλίζουν:

- καλύτερη ποιότητα περιβαλλοντικών όρων και μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου,
- μείωση του διοικητικού φόρτου,
- εξάλειψη διπλών αδειοδοτήσεων και επικαλύψεων,
- βελτίωση της ποιότητας των μελετών μέσω θέσπισης προδιαγραφών ανά είδος έργου και κατηγορία μελέτης.

Παράλληλα, χρειάζεται ενδυνάμωση των περιβαλλοντικών ελέγχων ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων καθόλη τη διάρκεια της ζωής της εγκατάστασης.

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση αποτελεί σήμερα χρονοβόρα διαδικασία για την αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων. Ο σημερινός τρόπος αδειοδότησης εστιάζει στη δημιουργία περίπλοκων διαδικασιών, με πληθώρα γνωμοδοτήσεων και υπογραφών προκειμένου να διαχέεται η ευθύνη και με σκοπό την τυπική μόνο «εξασφάλιση» της προστασίας του περιβάλλοντος πριν ακόμα λειτουργήσουν τα εξεταζόμενα έργα και δραστηριότητες.

Στην χώρα μας σήμερα, το σύνολο των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ξεπερνά τις 21.500 ανά έτος, εκ των οποίων περίπου 13.300 αξιολογούνται από τις Περιφέρειες (πρώην Νομαρχίες), περίπου 7.500 από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (πρώην Περιφέρειες) και περίπου 650 από το ΥΠΕΚΑ.

Αντίστοιχα (βλ. συνημμένο Πίνακα), στην Αυστρία, μία χώρα παρόμοιου μεγέθους με τη χώρα μας και η οποία αποτελεί πρότυπο σε ό,τι αφορά την προστασία του περιβάλλοντος διεξάγονται κατά μέσο όρο μόλις 23 μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων ετησίως, ενώ στο Ην. Βασίλειο διεξάγονται κατά μέσο όρο 334.

Ο μεγαλύτερος αριθμός μελετών διεξάγεται στη Γαλλία, όπου κι εκεί ο μέσος όρος είναι 3.867 ετησίως, δηλ. περίπου 6 φορές μικρότερος από την Ελλάδα, παρότι η Γαλλία είναι 6 φορές μεγαλύτερη από την Ελλάδα σε πληθυσμό! Ακόμα πιο παραστατική εικόνα του προβλήματος μας δίνει η σύγκριση του ετήσιου αριθμού φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης ανά εκατομμύριο κατοίκων.

Στην Ελλάδα κατατίθενται 1.902 μελέτες/εκ. κατοίκων, στην Αυστρία 3, στο Ην. Βασίλειο 5 και στη Γαλλία, η οποία έχει τον υψηλότερο μέσο όρο από τις Ευρωπαϊκές χώρες, μόλις 60.

Πίνακας: Σύγκριση αριθμού φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε Ελλάδα και ΕΕ

Κράτος-Μέλος	Μέσος Αριθμός Φακέλων Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης/έτος	Πληθυσμός	Ετήσιος Αριθμός Φακέλων Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης/εκ. κατοίκων	ΑΕΠ σε δις. €	Ετήσιος Αριθμός Φακέλων Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης/δις €
Αυστρία	23	8.375.290	3	284,4	0,09
Ην. Βασίλειο	334	62.008.048	5	1.696,6	0,20
Φινλανδία	38	5.351.427	7	180,3	0,21
Γερμανία	1.000	81.802.257	12	2.498,8	0,40
Ουγγαρία	152	10.014.324	15	98,4	1,54
Βέλγιο	183	10.839.905	17	352,9	0,52
Δανία	125	5.529.449	23	234,0	0,53
Ισπανία	1.054	45.989.016	23	1.062,6	0,99
Πολωνία	2.200	38.167.329	58	354,3	6,21
Γαλλία	3.867	64.716.310	60	1.932,8	2,00
Ελλάδα	21.500	11.305.118	1.902	230,2	93,4

Πηγή: Για την Ελλάδα τα στοιχεία βασίζονται σε δεδομένα που έχουν συλλεχθεί από το ΥΠΕΚΑ.

Για τις άλλες χώρες της ΕΕ, European Commission DG Environment, GHK, (2010), Collection of information and data to support the Impact Assessment study of the review of the EIA Directive, Final Report.

Ο μέσος χρόνος σήμερα στην Ελλάδα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης (προμελέτη και μελέτη) για τα έργα αρμοδιότητας ΥΠΕΚΑ ξεπερνά τους 20 μήνες, σε κάποιες συγκεκριμένες κατηγορίες έργων όπως τα έργα εξόρυξης ξεπερνά τα 3 χρόνια ενώ σε πολλές περιπτώσεις διαρκεί ακόμα περισσότερο. Ο αντίστοιχος Ευρωπαϊκός μέσος όρος ανέρχεται σε περίπου 10 μήνες.

Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4014/11 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 209/Α/2011).

Με τον νόμο, εισάγονται εκτός των άλλων και οι εξής καινοτομίες:

- απλοποιούνται και εξορθολογίζονται οι διαδικασίες για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δραστηριοτήτων και μειώνεται ο απαιτούμενος χρόνος για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων.
- μειώνεται ο αριθμός των έργων και δραστηριοτήτων για τα οποία απαιτείται υποβολή και αξιολόγηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) προκειμένου να αδειοδοτηθούν περιβαλλοντικά.
- θεσπίζονται υποχρεωτικοί περιοδικοί τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι από αρμόδιες υπηρεσίες και ιδιώτες επιθεωρητές με στόχο την πραγματική διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος
- καταργούνται αλληλοεπικαλυπτόμενες αδειοδοτήσεις (άδεια διάθεσης λυμάτων, άδειες διαχείρισης μη επικινδύνων και επικινδύνων αποβλήτων, έγκριση επέμβασης

σε δάσος ή δασική έκταση) και ενσωματώνονται στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

- επιμηκύνεται η διάρκεια ισχύος των Αποφάσεων έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) σε 10 έτη, ή σε 12 για έργα που διαθέτουν ISO, ή σε 14 για όσα διαθέτουν EMAS και παρατείνεται η διάρκεια ισχύος των υφιστάμενων ΑΕΠΟ μέχρι τη συμπλήρωση δεκαετίας από την έκδοσή τους
- καταργείται η υποχρέωση υποβολής προμελέτης Περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και καθίσταται πλέον η υποβολή της προαιρετική.
- για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων εντός του δικτύου Natura 2000, προβλέπεται η υποβολή και αξιολόγηση «Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης»
- προβλέπεται η δημιουργία Ηλεκτρονικού περιβαλλοντικού μητρώου και Ηλεκτρονική υποβολή της ΜΠΕ και παρακολούθηση της διαδικασίας έκδοσης ΑΕΠΟ ή τροποποίησης/ανανέωσης κλπ.
- δημιουργείται η Περιβαλλοντική Ταυτότητα Έργου, που θα περιλαμβάνει κάθε περιβαλλοντική πληροφορία για το έργο.

Ειδικότερα με την ΥΑ 1958/12 (ΦΕΚ 21/Β/2012) όλα τα έργα και οι δραστηριότητες για τα οποία απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση έχουν καταταγεί σε δυο κατηγορίες: την Α (η οποία υποδιαιρείται στις υποκατηγορίες Α1 και Α2) και την Β και σε 12 ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες. Στην υποκατηγορία Α1 κατατάσσονται τα έργα και οι δραστηριότητες που ενδέχεται να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, ενώ στην υποκατηγορία Α2 κατατάσσονται τα έργα και οι δραστηριότητες που ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η κατηγορία Β περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από τοπικές και μη σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Α κατηγορίας, ακολουθείται συνοπτικά η εξής διαδικασία:

- Ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας, εφόσον το επιθυμεί, ζητά από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή γνωμοδότηση Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ).
- Κατόπιν και εφόσον δοθεί θετική γνωμοδότηση ΠΠΠΑ, ή για περιπτώσεις που δεν έχει επιλεγεί από τον φορέα του έργου η υποβολή φακέλου ΠΠΠΑ, υποβάλλεται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).

- Η ΜΠΕ δημοσιοποιείται και ολοκληρώνεται η διαδικασία διαβούλευσης επί αυτής και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή αφού αξιολογήσει και σταθμίσει τις σχετικές γωμοδοτήσεις και απόψεις συντάσσει την ΑΕΠΟ ή την απόφαση απόρριψης.
- Αρμόδια υπηρεσία για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών μελετών των έργων και δραστηριοτήτων Α1 υποκατηγορίας είναι η Δ/νση Περιβαλλοντικών Αδειοδοτήσεων (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΚΑ και μέχρι τη σύστασή της, η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ), ή το Τμήμα Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων της Δ/νσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, ή το Τμήμα Βιομηχανιών της Δ/νσης Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου (ΕΑΡΘ), ανάλογα με την ομάδα του έργου ή της δραστηριότητας.
- Οι ΑΕΠΟ για τα έργα και τις δραστηριότητες Α1 υποκατηγορίας είναι αποφάσεις Υπουργού ΠΕΚΑ.

Για τα έργα και δραστηριότητες Α2 υποκατηγορίας αρμόδιες υπηρεσίες είναι οι υπηρεσίες περιβάλλοντος των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και οι ΑΕΠΟ είναι αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων αντίστοιχα.

Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων Β κατηγορίας δεν απαιτείται η υποβολή και αξιολόγηση ΜΠΕ, αλλά υπόκεινται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των απαιτούμενων κατά περίπτωση αδειών που προβλέπονται για την κατασκευή, εγκατάσταση ή λειτουργία τους.

Πιστοποιημένοι Αξιολογητές Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Το Προεδρικό Διάταγμα 50/19.7.2021 εφαρμόζοντας τις διατάξεις του ν. 4014/2011 προβλέπει την σύσταση και τήρηση Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Το Μητρώο Αξιολογητών ΜΠΕ που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4014/2011 τηρείται υπό την ευθύνη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Στο μητρώο καταχωρούνται όλα τα φυσικά πρόσωπα που διαθέτουν άδεια Πιστοποιημένου Αξιολογητή ΜΠΕ, καθώς και τα νομικά πρόσωπα, μέσω των οποίων οι Αξιολογητές ΜΠΕ μπορούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Η ηλεκτρονική εφαρμογή του Μητρώου περιέχει και ηλεκτρονικό σύστημα κλήρωσης των Αξιολογητών ΜΠΕ. Το Μητρώο έχει λειτουργική διασύνδεση με το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο του άρθρου 18 του ν. 4014/2011. Η εγγραφή στο Μητρώο αποτελεί προϋπόθεση για την κτήση της ιδιότητας του Αξιολογητή ΜΠΕ. Στο Μητρώο καταγράφονται τα εξής στοιχεία, για κάθε Αξιολογητή ΜΠΕ:

α) Αύξων αριθμός μητρώου Αξιολογητή ΜΠΕ. Δύναται να τηρούνται χωριστές σειρές αριθμών μητρώου για φυσικά και νομικά πρόσωπα.

β) Όνομα, επώνυμο και πατρώνυμο ή επωνυμία, εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο.

γ) Αριθμός φορολογικού μητρώου, διεύθυνση επαγγελματικής εγκατάστασης και στοιχεία επικοινωνίας

δ) Αριθμός αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου αντίστοιχου δημοσίου εγγράφου

ε) Το Πεδίο Πιστοποίησης, που αντιστοιχεί στο σύνολο ομάδων έργων και δραστηριοτήτων, ως προς τις οποίες ο Αξιολογητής ΜΠΕ έχει αρμοδιότητα σύμφωνα με την άδειά του.

στ) Η ημερομηνία χορήγησης της άδειας και η ημερομηνία λήξης αυτής, καθώς και τυχόν ανανεώσεις της. Σε περίπτωση νομικού προσώπου, τίθενται τα στοιχεία που αφορούν Αξιολογητές ΜΠΕ που συμμετέχουν σε αυτό ή συνδέονται συμβατικά με αυτό.

ζ) Η διαθεσιμότητα του Αξιολογητή ΜΠΕ για ανάθεση αξιολόγησης μελετών.

η) Τυχόν αναστολή της άδειας, εάν συντρέχει.

θ) Οι αναθέσεις που έχουν γίνει στον Αξιολογητή ΜΠΕ.

ι) Οι διοικητικές κυρώσεις που έχουν επιβληθεί στον Αξιολογητή ΜΠΕ.

ια) Όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, τα ονόματα και οι αριθμοί μητρώου των Αξιολογητών ΜΠΕ, οι οποίοι συμμετέχουν σε αυτά ή συνδέονται συμβατικά με αυτά.

Υπεύθυνη για την τήρηση του Μητρώου είναι η Επιτροπή Μητρώου που αποτελείται από τους προϊσταμένους των τεσσάρων Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με πρόεδρο τον αρχαιότερο εξ αυτών και συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Αρμόδια για την ηλεκτρονική καταχώριση των εγγραφών είναι η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τα καταχωρούμενα στοιχεία πρέπει να προκύπτουν από δημόσια έγγραφα ή από υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει ο Αξιολογητής ΜΠΕ. Ο Αξιολογητής ΜΠΕ είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί στην Επιτροπή Μητρώου τη μεταβολή των στοιχείων του εντός δέκα (10) ημερών από τότε που αυτή επήλθε.

Στο Μητρώο έχουν πρόσβαση μόνον οι περιβαλλοντικές αρχές που έχουν την αρμοδιότητα έκδοσης Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Στοιχεία του μπορεί κοινοποιηθούν σε τρίτους μόνο μετά από απόδειξη ιδιαίτερου εννόμου συμφέροντος, η συνδρομή του οποίου κρίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου και Παρακολούθησης. Σε κάθε περίπτωση, δεν επιτρέπεται η πρόσβαση στο Μητρώο φορέων έργων η περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων είναι εκκρεμής και η ΜΠΕ ενδέχεται να υπαχθεί στη διαδικασία αξιολόγησης του άρθρου 16 του ν. 4014/2011.

Η Επιτροπή Ελέγχου και Παρακολούθησης των Πιστοποιημένων Αξιολογητών ΜΠΕ, αποτελείται από τα εξής μέλη:

α) Αντιπρόεδρο ή Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του ΝΣΚ που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του έτερο Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του ΝΣΚ που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

β) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και

γ) έναν (1) εκπρόσωπο που υποδεικνύεται, με τον αναπληρωτή του, από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ο οποίος είναι μέλος του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Τεχνικών Περιβάλλοντος και διαθέτει αποδεδειγμένη εμπειρία στην εκπόνηση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι ο εν γένει έλεγχος και η παρακολούθηση των Αξιολογητών ΜΠΕ και η εισήγηση προς το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εάν διαπιστωθεί παράβαση των καθηκόντων τους.

Οι Αξιολογητές ΜΠΕ ασκούν τις αρμοδιότητές τους μετά από πιστοποίηση των προσόντων τους, χορήγηση άδειας και εγγραφή στο Μητρώο. Για να πιστοποιηθεί και να αδειοδοτηθεί ένα φυσικό πρόσωπο ως Πιστοποιημένος Αξιολογητής ΜΠΕ πρέπει να διαθέτει τα παρακάτω προσόντα και να μη συντρέχουν στο πρόσωπό του τα παρακάτω κωλύματα:

α) να έχει πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής, αναγνωρισμένων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και να είναι κάτοχος μελετητικού πτυχίου Γ' βαθμίδας της περ. γ της παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 71/2019 (Α' 112) στην Κατηγορία 27 (Περιβαλλοντικές Μελέτες) της περ. 15 της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

β) να διαθέτει την απαιτούμενη επαγγελματική εμπειρία για το Πεδίο Πιστοποίησης ως προς το οποίο ζητεί να αδειοδοτηθεί,

γ) να μην συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα διορισμού που προβλέπονται στα άρθρα 8 και 9 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

δ) να μην έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο ή σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης .

Η κατοχή των προσόντων και η έλλειψη των κωλυμάτων κρίνεται κατά το στάδιο της αδειοδότησης, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της διατήρησης της ιδιότητας του Πιστοποιημένου Αξιολογητή ΜΠΕ.

Για να λάβει ένα φυσικό πρόσωπο άδεια Πιστοποιημένου Αξιολογητή ΜΠΕ απαιτείται να έχει εκπνήσει τα δέκα (10) έτη πριν από την υποβολή του αιτήματός του τουλάχιστον έξι (6) Μελέτες Περιβαλλοντικών Εμπιπτώσεων για έργα ή δραστηριότητες, για τα οποία έχει εκδοθεί ΑΕΠΟ και εμπιπτουν στο Πεδίο ή στα Πεδία Πιστοποίησης που επιλέγει ή να έχει εκπνήσει αντίστοιχες αξιολογήσεις ως Αξιολογητής ΜΠΕ ή να έχει εκπνήσει τουλάχιστον έξι (6) ΜΠΕ και αξιολογήσεις ΜΠΕ αθροιστικά. Ειδικά ως προς το Πεδίο Πιστοποίησης 4 που αφορά στον έλεγχο ειδικών οικολογικών αξιολογήσεων, απαιτείται η εκπνήση ή η αξιολόγηση τουλάχιστον έξι (6) ειδικών οικολογικών αξιολογήσεων του άρθρου 10 του ν. 4014/2011 για έργα ή δραστηριότητες, για τα οποία έχει εκδοθεί ΑΕΠΟ ή ειδικών περιβαλλοντικών μελετών της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986.

Κάθε υποψήφιος Αξιολογητής ΜΠΕ μπορεί να επιλέγει περισσότερα του ενός Πεδία Πιστοποίησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις. Τα Πεδία Πιστοποίησης ορίζονται με σημείο αναφοράς τις ομάδες έργων που περιλαμβάνονται στην υπό στοιχ. 37674/2016 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 2471), ως εξής:

Πεδίο Πιστοποίησης 1: περιλαμβάνει τις ομάδες έργων και δραστηριοτήτων υπ' αριθμούς 1 («Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών»), 9 («Βιομηχανικές και συναφείς εγκαταστάσεις»), 10 («Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας»), 11 («Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών») και 12 («Ειδικά έργα και δραστηριότητες»)

Πεδίο Πιστοποίησης 2: περιλαμβάνει τις ομάδες έργων και δραστηριοτήτων υπ' αριθμούς 2 («Υδραυλικά έργα»), 3 («Λιμενικά έργα»), 5 («Εξορυκτικές δραστηριότητες») και 12 («Ειδικά έργα και δραστηριότητες»),

Πεδίο Πιστοποίησης 3: περιλαμβάνει τις ομάδες έργων και δραστηριοτήτων υπ' αριθμούς 4 («Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών»), 6 («Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής»), 7 («Πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις»), 8 («Υδατοκαλλιέργειες») και 12 («Ειδικά έργα και δραστηριότητες»).

Πεδίο Πιστοποίησης 4: που αφορά στον έλεγχο ειδικών οικολογικών αξιολογήσεων, όταν αυτές είναι απαραίτητες για την έκδοση ΑΕΠΟ σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4014/2011. Στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, η περιβαλλοντική αδειοδότηση διενεργείται με βάση τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων: α) για έργα κατηγορίας Β υποβάλλεται ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, β) για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της ΜΠΕ, ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία. Για την ειδική οικολογική αξιολόγηση βλέπε αναλυτικά επόμενο κεφάλαιο.

Ο υποψήφιος Αξιολογητής ΜΠΕ, είτε φυσικό πρόσωπο είτε νομικό πρόσωπο, το οποίο ενεργεί για λογαριασμό φυσικού προσώπου, το οποίο συμμετέχει σε αυτό ή συνδέεται συμβατικά με

αυτό, υποβάλλει στην Επιτροπή Μητρώου αίτηση για την πιστοποίησή του, συνοδευόμενη από τα ακόλουθα δικαιολογητικά και στοιχεία: Φωτοαντίγραφο του Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου ταυτοποίησης, Αντίγραφο πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής αναγνωρισμένου σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, Μελετητικό πτυχίο Γ' βαθμίδας της περ. γ της παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 71/2019 (Α' 112) στην κατηγορία 27 (Περιβαλλοντικές Μελέτες) της περ. 15 του άρθρου 2 του ν.4412/2016 (Α' 147) και Κατάλογο των μελετών ή των αξιολογήσεων, τις οποίες εκπόνησε ο υποψήφιος Αξιολογητής ΜΠΕ κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη και στοιχεία επικοινωνίας του φορέα ανάθεσης κάθε μελέτης.

Επίσης, υποβάλλει Υπεύθυνη δήλωση στην οποία ο υποψήφιος Αξιολογητής ΜΠΕ δηλώνει ότι:

- τα υποβληθέντα δικαιολογητικά είναι ακριβή,
- τα υποβληθέντα στοιχεία σχετικά με τις μελέτες ή τις αξιολογήσεις που εκπόνησε είναι ακριβή,
- δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα διορισμού
- δεν έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου στο Δημόσιο τους Ο.Τ.Α., τα Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. του στενού ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.
- θα τηρεί επαγγελματική εχεμύθεια και δεν θα ανακοινώνει στοιχεία και λεπτομέρειες των εργασιών που του έχουν ανατεθεί και
- θα γνωστοποιεί εγκαίρως οποιοδήποτε γεγονός μπορεί να οδηγήσει στην απώλεια της ιδιότητας του Αξιολογητή ΜΠΕ, καθώς και κάθε περίπτωση, κατά την οποία μπορεί να συντρέχουν οι περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων που κωλύουν την ανάληψη της αξιολόγησης συγκεκριμένης ΜΠΕ,
- παρέχει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας το δικαίωμα χρήσης, στατιστικής επεξεργασίας και διασταύρωσης των προσωπικών του στοιχείων, καθώς και επαλήθευσης των στοιχείων που έχει δηλώσει από άλλες δημόσιες υπηρεσίες.
- δύναται να αναλάβει την αξιολόγηση ΜΠΕ για συγκεκριμένο Πεδίο Πιστοποίησης.

Η Επιτροπή ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και εφόσον προκύπτει ότι ο υποψήφιος διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για να λάβει την άδεια του Πιστοποιημένου Αξιολογητή ΜΠΕ ως προς το Πεδίο Πιστοποίησης που αιτείται, εισηγείται προς το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών (10) ημερών από την υποβολή του συνόλου των δικαιολογητικών εκ μέρους του ενδιαφερομένου. Η απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) ημερών από την υποβολή της εισήγησης και μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) ημερών από την έκδοση της απόφασης του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας πραγματοποιείται η εγγραφή του Αξιολογητή ΜΠΕ στο Μητρώο.

Η άδεια έχει διάρκεια δέκα (10) έτη. Για την ανανέωση της άδειας Αξιολογητή ΜΠΕ ακολουθείται διαδικασία όμοια με τη διαδικασία εγγραφής και εκκινεί με αίτηση του ενδιαφερομένου, η οποία υποβάλλεται κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ τριών και ενός μηνός πριν από τη λήξη της ισχύουσας άδειας.

Η διαγραφή επέρχεται αυτοδικαίως εάν λήξει η χρονική διάρκεια της άδειας, χωρίς αυτή να ανανεωθεί. Επίσης, επέρχεται εάν ανακληθεί η άδεια, κατόπιν διαπίστωσης ότι δεν συνέτρεχαν στο πρόσωπο του Αξιολογητή ΜΠΕ τα απαραίτητα προσόντα ή προϋποθέσεις για τη λήψη της άδειας ή εάν διαπιστωθεί ότι είτε εξ αρχής, είτε στη συνέχεια προέκυψε λόγος που κωλύει τη χορήγηση της άδειας Αξιολογητή ΜΠΕ ή επιβληθεί η διοικητική κύρωση αφαίρεσης της άδειας.

Διαθέσιμος είναι ο Αξιολογητής ΜΠΕ, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο και μπορεί να του ανατεθεί αξιολόγηση ΜΠΕ ή ειδικής οικολογικής αξιολόγησης. Ο διαθέσιμος Αξιολογητής ΜΠΕ μπορεί να αρνηθεί την ανάθεση που του κοινοποιείται μόνο εάν συντρέχει σύγκρουση συμφερόντων. Δεν θεωρείται διαθέσιμος ο Αξιολογητής ΜΠΕ, στον οποίο έχουν ανατεθεί και εκκρεμούν τρεις (3) εντολές, μέχρι να διεκπεραιώσει τουλάχιστον τη μία εξ αυτών

Με την ανάθεση εντολής ανατίθενται στον Πιστοποιημένο Αξιολογητή ΜΠΕ ένα ή περισσότερα από τα καθήκοντα του άρθρου 16 του ν. 4014/2011. Η διαδικασία ανάθεσης εντολής εκκινεί είτε αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή είτε κατόπιν αιτήματος του φορέα του έργου ή δραστηριότητας που αδειοδοτείται. Εάν υποβληθεί αίτημα από τον φορέα του έργου για ανάθεση εντολής προς Αξιολογητή ΜΠΕ, η περιβαλλοντική αρχή διενεργεί την κλήρωση για την επιλογή Αξιολογητή ΜΠΕ εντός τριών (3) ημερών από την ημερομηνία που υποβλήθηκε το αίτημα, για το Πεδίο Πιστοποίησης που αντιστοιχεί στο προς αξιολόγηση έργο και δραστηριότητα.

Σε περίπτωση που το προς αξιολόγηση έργο ή δραστηριότητα περιλαμβάνει επιμέρους έργα ή συνοδά έργα, τα οποία κατατάσσονται σε διαφορετικά Πεδία Πιστοποίησης ή σε περιπτώσεις ιδιαιτέρως σύνθετων και περίπλοκων τεχνικά έργων και δραστηριοτήτων, ο φορέας του έργου έχει τη δυνατότητα να αιτηθεί την ανάθεση αξιολόγησης σε περισσότερους του ενός Αξιολογητές ΜΠΕ. Ομοίως, η περιβαλλοντική αρχή έχει τις εξής δυνατότητες: α. να αναθέσει αξιολόγηση σε περισσότερους του ενός Αξιολογητές, β. σε περίπτωση που ο φορέας του έργου έχει αιτηθεί την ανάθεση της αξιολόγησης ΜΠΕ, να του ζητήσει εγγράφως να αιτηθεί την ανάθεση σε περισσότερους του ενός Αξιολογητές. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις έργων ή δραστηριοτήτων, για τα οποία απαιτείται η σύνταξη ειδικής οικολογικής αξιολόγησης, οπότε και μπορεί να ορισθεί και Αξιολογητής με αρμοδιότητα το Πεδίο Πιστοποίησης 4, προκειμένου να αξιολογήσει την ειδική οικολογική αξιολόγηση.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, η περιβαλλοντική αρχή ορίζει έναν εκ των Αξιολογητών ΜΠΕ ως συντονιστή, ο οποίος έχει την ευθύνη να διασφαλίσει την έγκαιρη και ορθή εκπόνηση όλων των επιμέρους αξιολογήσεων ΜΠΕ.

Η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή καλεί αμελλητί τον κληρωθέντα Αξιολογητή ΜΠΕ με έγγραφο ή ηλεκτρονική επιστολή, προς ανάληψη των καθηκόντων του, τα οποία εξειδικεύονται στην ανάθεση εντολής. Εάν κληρώνεται νομικό πρόσωπο, το τελευταίο προσδιορίζει ποιος Αξιολογητής ΜΠΕ που συμμετέχει σε αυτό ή συνδέεται με αυτό θα αναλάβει τη διεκπεραίωση της εντολής.

Ο Αξιολογητής ΜΠΕ που επιλέγεται οφείλει να αρνηθεί την ανάθεση με δήλωσή του, η οποία κοινοποιείται στην περιβαλλοντική αρχή εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της εντολής ανάθεσης, εάν συντρέχει στο πρόσωπό του σύγκρουση συμφερόντων.

Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται σε κάθε περίπτωση, κατά την οποία, εξαιτίας της σχέσης μεταξύ του Αξιολογητή ΜΠΕ και του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας μπορεί να αμφισβητηθεί η αμεροληψία και αντικειμενικότητά του.

Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται ιδίως εάν:

α) Ο Αξιολογητής ΜΠΕ εκπόνησε ή συμμετείχε στο νομικό πρόσωπο που εκπόνησε την προς αξιολόγηση ΜΠΕ του συγκεκριμένου έργου ή δραστηριότητας.

β) Ο Αξιολογητής ΜΠΕ έχει εκπονήσει ΜΠΕ ή συμμετείχε στο νομικό πρόσωπο που εκπόνησε ΜΠΕ για το συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα ή έχει αξιολογήσει ή συμμετείχε στο νομικό πρόσωπο που αξιολόγησε ΜΠΕ για συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα.

γ) Επί ιδιωτικού έργου ο Αξιολογητής ΜΠΕ έχει δικαίωμα κυριότητας, νομής ή κατοχής ή αντλεί άλλο οικονομικό ή προσωπικό όφελος διότι συμμετέχει στον φορέα του συγκεκριμένου έργου ή δραστηριότητας είτε ο ίδιος είτε συγγενής του έως β' βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, είτε ως μέλος ΔΣ, μέτοχος, εταίρος ή υπάλληλος.

δ) Ο Αξιολογητής ΜΠΕ συνδέεται ή συνδέθηκε εντός των πέντε (5) ετών πριν από την κλήρωσή του με σύμβαση εργασίας ή έργου ή σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών με το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που εκπόνησε την υπό αξιολόγηση ΜΠΕ.

Οι παραπάνω περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων ισχύουν κατ' αναλογία και για τα νομικά πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο, τα μέλη της διοίκησής τους και μετόχους ή μεριδιούχους με ποσοστό άνω του 10%, καθώς και τους Αξιολογητές ΜΠΕ που συμμετέχουν στο νομικό πρόσωπο ή συνδέονται συμβατικά με αυτό.

Σε σχέση με τα καθήκοντα, όπως προβλέπονται στον Νόμο 4014/2011, οι Πιστοποιημένοι Αξιολογητές, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης ΑΕΠΟ, προβαίνουν σε έλεγχο πληρότητας και ενδελεχή έλεγχο της ΜΠΕ, αποστολή της ΜΠΕ στους αρμόδιους δημόσιους φορείς ή υπηρεσίες προς γνωμοδότηση, ανάρτηση της ΜΠΕ σε δημόσια διαβούλευση, υποβολή αιτήματος στον Πρόεδρο του αρμόδιου Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης για σύγκλησή του και σύνταξη Σχεδίου Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή αντίστοιχα, Σχεδίου απόφασης απόρριψης.

Στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του Αξιολογητή, σύμφωνα, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή αξιολογεί ποιες από τις γνωμοδοτήσεις που τυχόν δεν υπεβλήθησαν είναι ουσιώδεις, προκειμένου να υποδείξει στον Αξιολογητή εάν απαιτείται η σύγκληση του αρμόδιου Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης. Το Σχέδιο του Αξιολογητή υποβάλλεται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, η οποία προβαίνει σε αξιολόγηση της ΜΠΕ, των γνωμοδοτήσεων, των απόψεων του κοινού και του φορέα και κατά περίπτωση εγκρίνει, με ή χωρίς τροποποιήσεις ή το απορρίπτει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών. Εν συνεχεία, εκδίδει την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή την απόφαση απόρριψης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, η σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή αντίστοιχα, από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Επιπροσθέτως, οι Αξιολογητές δύνανται να αναλαμβάνουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας ανανέωσης της ΑΕΠΟ, τον έλεγχο πληρότητας και την αξιολόγηση του Φακέλου Ανανέωσης ΑΕΠΟ και να εισηγούνται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή τα ενδεδειγμένα μέτρα. Ομοίως, δύνανται να αναλαμβάνουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας τροποποίησης της ΑΕΠΟ, τον έλεγχο πληρότητας και την αξιολόγηση του Φακέλου Τροποποίησης ΑΕΠΟ, να εισηγούνται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή τα ενδεδειγμένα μέτρα.

Σε κάθε περίπτωση, οι Αξιολογητές δεσμεύονται από τις ελάχιστες προθεσμίες που τίθενται για τη διεκπεραίωση από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή των επιμέρους σταδίων της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Ο Αξιολογητής δύναται, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, κατά την κρίση του, να ζητά τη συνδρομή της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής για την έγκαιρη και ορθή διεκπεραίωση του έργου του.

Οι αρμόδιες αρχές διεξάγουν δειγματοληπτικούς ελέγχους των ΜΠΕ που έχουν ήδη ελεγχθεί από τους Πιστοποιημένους Αξιολογητές και των αντίστοιχων σχεδίων ΑΕΠΟ και σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρού σφάλματος ή παράλειψης ερευνάται το ενδεχόμενο συνδρομής της προβλεπόμενης από τις οικείες διατάξεις κυρωτικής διαδικασίας.

Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ)

Το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ), ένα καινοτόμο επιχειρησιακό εργαλείο της περιβαλλοντικής πολιτικής το οποίο μειώνει τη γραφειοκρατία, τον χρόνο και το κόστος των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων μέσα από διαφανείς διαδικασίες. Το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο υποστηρίζει πλέον όλες τις διαδικασίες και όλα τα στάδια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ενώ εμπεριέχει το σύνολο των πληροφοριών σχετικά με την περιβαλλοντική επίδοση ενός έργου ή μίας δραστηριότητας κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο καταχωρούνται όλα τα στοιχεία ενός έργου, όπως ο Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ), η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), η Ανανέωση ή/και Τροποποίηση ΑΕΠΟ, ο Φάκελος Συμμόρφωσης Τελικού Σχεδιασμού, η Τεχνική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΤΕΠΕΜ) κ.α.

Το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο αποτελεί μια σημαντική καινοτομία στην περιβαλλοντική διαχείριση της χώρας μας, διότι εξασφαλίζει ταχύτητα, διαφάνεια και ισοτιμία στην αδειοδότηση επιχειρήσεων και δραστηριοτήτων, αλλά και δημόσια πρόσβαση όλων στην περιβαλλοντική απόδοση και συμπεριφορά μιας δραστηριότητας ή επιχείρησης.

Επίσης, μετατρέπει την υφιστάμενη αδειοδοτική διαδικασία σε μία ηλεκτρονική υπηρεσία 4ου επιπέδου για την περιβαλλοντική αδειοδότηση και την περιβαλλοντική συμπεριφορά. Έχει τη δυνατότητα συνεχούς επικαιροποίησης όλων των πληροφοριών που σχετίζονται με μια συγκεκριμένη δραστηριότητα, την περιβαλλοντική της απόδοση, αλλά και όλων των σταδίων περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Σε συνδυασμό με αντίστοιχα εργαλεία όπως το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων και το Εθνικό Μητρώο Παραγωγών δίνουν τη δυνατότητα διαφανούς και γρήγορης αδειοδότησης των επιχειρήσεων, ελέγχου του περιβάλλοντος, καταπολέμησης του περιβαλλοντικού εγκλήματος, της παράνομης διαχείρισης αποβλήτων και της προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, με αξιόπιστα εργαλεία στη διάθεση της κοινωνίας.

Η λειτουργία του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου κατοχυρώνει την:

- αυτοματοποίηση των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την εφαρμογή ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης
- βελτίωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με διαφανείς διαδικασίες
- μείωση της γραφειοκρατίας και του κόστους μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών
- περιβαλλοντικής αδειοδότησης και της συντόμευσης του απαιτούμενου χρόνου ελέγχου και έγκρισης
- δυνατότητα διαμοιρασμού υπηρεσιών και πληροφορίας από το ΗΠΜ προς τρίτα συστήματα

- λειτουργία συστήματος περιβαλλοντικής αδειοδότησης μίας στάσης με ψηφιακή μεταφορά αρχείων και ψηφιακή γνωμοδότηση όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών

Προκειμένου οι εμπλεκόμενοι Φορείς έργων / δραστηριοτήτων να έχουν πρόσβαση στο ΗΠΜ θα πρέπει να εγγραφούν στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του, με πιστοποίηση μέσω TaxisNet, αφού έχουν αποκτήσει ψηφιακή υπογραφή (πληροφορίες <http://www.aped.gov.gr/>). Ψηφιακή υπογραφή, επίσης, θα πρέπει να αποκτήσουν και οι Μελετητές που θα εκπονήσουν και θα υπογράψουν τις αντίστοιχες Μελέτες Περιβάλλοντος. Η πρόσβαση των Μελετητών στο ΗΠΜ σ' αυτήν τη φάση θα πραγματοποιείται μέσα από τους λογαριασμούς των Φορέων των έργων / δραστηριοτήτων.

Η διαδικτυακή πύλη του ΗΠΜ είναι προσβάσιμη μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης <http://epm.ypen.gr>

Η διαχείριση του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου ασκείται από την υπηρεσία Πληροφορικής του ΥΠΕΝ, ενώ ο συντονισμός και η εποπτεία λειτουργίας και εφαρμογής είναι αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ. Βασικός στόχος της εφαρμογής του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου είναι η βελτιστοποίηση των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης με τη μετατροπή της υφιστάμενης αδειοδοτικής κατάστασης σε μία πλήρως ηλεκτρονική πλατφόρμα διεκπεραίωσης και ροής εργασιών. Με το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο καθίσταται δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή και διεκπεραίωση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α1 και Α2, καθώς και η παρακολούθηση της διαδικασίας έκδοσης, ανανέωσης ή τροποποίησης των Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) στα πλαίσια της εφαρμογής του Ν.4014/2011.

Οι βασικοί χρήστες του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ) είναι:

- ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας που χρησιμοποιεί το ΗΠΜ για την υποβολή της ΜΠΕ και την παρακολούθηση της όλης διαδικασίας σε συνεργασία με τους μελετητές
- οι αρμόδιες περιβαλλοντικές υπηρεσίες που διενεργούν την περιβαλλοντική αδειοδότηση
- οι φορείς, που συμμετέχουν και γνωμοδοτούν στην περιβαλλοντική αδειοδότηση
- οι πολίτες και περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι οποίοι έχουν πλέον τη δυνατότητα να ενημερώνονται και να παρακολουθούν την πορεία οποιασδήποτε περιβαλλοντικής αδειοδότησης και των αποτελεσμάτων της για όλες τις Μελέτες, που υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ν. 4014/2011:

1. Ο Φορέας του έργου υποβάλλει τη Μελέτη στο ΗΠΜ και το έργο αποκτά (αυτόματα) Περιβαλλοντική Ταυτότητα (ΠΕΤ), η οποία συνοδεύει το έργο / δραστηριότητα καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του (έναρξη κατασκευής, λειτουργία, ανανέωση, τροποποίηση, παύση

λειτουργίας κ.λπ.). Η Μελέτη που υποβάλλεται, πρέπει υποχρεωτικά να είναι ψηφιακά υπογεγραμμένη τόσο από το Φορέα του Έργου / Δραστηριότητας, όσο και από το Μελετητή.

2. Ο Φορέας του έργου υποβάλει αίτηση με την ΠΕΤ του έργου / δραστηριότητας στο πρωτόκολλο της Αρμόδιας Περιβαλλοντικής Αρχής, με συνημμένο το έντυπο αντίγραφο της Μελέτης, προκειμένου αυτή να λάβει αριθμό πρωτοκόλλου.

3. Όλα τα έγγραφα της Αρμόδιας Περιβαλλοντικής Αρχής, λαμβάνουν πρωτόκολλο από την Υπηρεσία και καταχωρούνται στο ΗΠΜ.

4. Οι Γνωμοδοτούντες Φορείς και Υπηρεσίες, καταχωρούν τις διεκπεραιωμένες γνωμοδοτήσεις τους στο ΗΠΜ.

Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών

Το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών (ΕΜΔΔ) «Μίτος» είναι ένα πληροφοριακό σύστημα που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός μητρώου για τη διαχείριση των διαδικασιών των δημοσίων υπηρεσιών και φορέων. Συγκεκριμένα:

Επιτρέπει «την καταγραφή, την αποτύπωση και τη μοντελοποίηση των υφιστάμενων διοικητικών διαδικασιών των δημοσίων υπηρεσιών και φορέων, καθώς και την καταγραφή των απαιτούμενων υποστηρικτικών εγγράφων τους, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων».

Ενσωματώνει ένα μηχανισμό διαρκούς επικαιροποίησης των διαδικασιών, ώστε να υποστηρίζει το στόχο του νομοθέτη: «η διαρκής τήρηση του Εθνικού Μητρώου Διοικητικών Διαδικασιών Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και η συνεχής και αποκλειστική ενημέρωσή του με τις μεταβολές απλούστευσης».

Αποτελεί προαπαιτούμενο και προπομπό του διακριτού έργου της απλούστευσης των διαδικασιών, το οποίο έχει ως σκοπό την κατάργηση ή μείωση των απαιτούμενων βημάτων ή/και δικαιολογητικών.

Σχετικά με τα περιβαλλοντικά θέματα υπάρχει πλήθος διαδικασιών, Αυτές που αφορούν στην περιβαλλοντική αδειοδότηση, είναι οι παρακάτω:

567493 Γνωμοδότηση επί Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων υποκατηγορίας Α1

Η διαδικασία αφορά στην έκδοση γνωμοδότησης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων, που κατατάσσονται στην

υποκατηγορία Α1 της πρώτης (Α) κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων, προκειμένου να εκδοθεί η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν.4014/2011 (Α' 209). Η διαδικασία αυτή αποτελεί ενδιάμεσο στάδιο της έκδοσης ΑΕΠΟ, αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4014/2011, για την έκδοση της ΑΕΠΟ από την αδειοδοτούσα αρχή, απαιτείται, εκτός των άλλων, η συλλογή γνωμοδοτήσεων από τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες και των απόψεων του κοινού στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την αποστολή και δημοσιοποίηση της ΜΠΕ. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής: α. εφόσον πρόκειται για γνωμοδοτήσεις που δεν θεωρούνται ουσιώδεις, η διαδικασία προχωρά στα επόμενα στάδια, β. εφόσον πρόκειται για γνωμοδοτήσεις που θεωρούνται ουσιώδεις, συγκαλείται και συνεδριάζει υποχρεωτικώς το ΚΕΣΠΑ εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας και εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 13.

490868 Γνωμοδότηση επί Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η διαδικασία αφορά στην έκδοση γνωμοδότησης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), για την έγκριση ορισμένων σχεδίων ή προγραμμάτων τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η διαδικασία αυτή αποτελεί ενδιάμεσο στάδιο της έγκρισης ή μη της ΣΜΠΕ, σύμφωνα με την κυα ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 της κυα ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 κατά τη διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) ενός σχεδίου ή προγράμματος πραγματοποιείται η διαδικασία διαβούλευσης με τις δημόσιες αρχές και με το ενδιαφερόμενο κοινό. Η αρμόδια αρχή για την έγκριση ή μη της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) από την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων ή άλλως από την παρέλευση της προθεσμίας των σαράντα πέντε (45) ημερών και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβασθεί ή όχι οι γνωμοδοτήσεις αυτές, αξιολογεί τις ενδεχόμενες σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του σχεδίου ή προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη το φάκελο της ΣΜΠΕ, τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με τις δημόσιες αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό και των διασυνοριακών διαβουλεύσεων στην περίπτωση που απαιτούνται και προβαίνει μέσα σε είκοσι (20) ημέρες στην εκπόνηση σχεδίου απόφασης έγκρισης ή μη της ΣΜΠΕ.

726184 Γνωμοδότηση επί Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων όταν συνυπογράφει την ΚΥΑ έγκρισης και ο Υπουργός Εσωτερικών.

Η διαδικασία αφορά στην έκδοση γνωμοδότησης της Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του ΥΠΕΣ επί Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), για την έγκριση ορισμένων σχεδίων ή προγραμμάτων τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, όταν την ΚΥΑ έγκρισης, σύμφωνα με την κυα ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006, συνυπογράφει και ο Υπουργός Εσωτερικών.

161711 Έγκριση πολεοδομικής μελέτης και περιβαλλοντικών όρων Στρατηγικής Επένδυσης

Αίτηση υποβολής των σχετικών μελετών (πολεοδομικής, γεωλογικής καταλληλότητας και περιβαλλοντικών επιπτώσεων) για την έκδοση της προβλεπόμενης στο άρθρο 12 του ν.3986/11 Κοινής Υπουργικής Απόφασης έγκρισης πολεοδομικής μελέτης και μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων Στρατηγικής Επένδυσης.

983672 Γνωμοδότηση Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ) έργων/δραστηριοτήτων

Ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας της κατηγορίας Α δύναται να ζητήσει γνωμοδότηση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής με την υποβολή φακέλου Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ), πριν την υποβολή της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ). Στο πλαίσιο της ΠΠΠΑ, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας δύναται να διενεργήσει δημόσιο διάλογο αναφορικά με τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου ή της δραστηριότητας και τις ενδεχόμενες κύριες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Η γνωμοδότηση κατά το στάδιο της ΠΠΠΑ προσδιορίζει αιτιολογημένα τα ακόλουθα στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο της ΜΠΕ:

α) τις δέσμες των εναλλακτικών λύσεων, β) τις ειδικές μελέτες ανά κατηγορία επίπτωσης που κρίνεται αναγκαίο να εκπονηθούν και τις κατευθύνσεις σχετικά με τη μεθοδολογία και τα χαρακτηριστικά των μελετών, γ) τα θέματα στα οποία θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα κατά την εξέταση των επιπτώσεων, δ) τον κατάλογο των φορέων των οποίων ζητείται η γνώμη και τις προτάσεις για τη διαβούλευση, ε) τις ενδεχόμενες ειδικότερες κατευθύνσεις σχετικά με το περιεχόμενο της ΜΠΕ και τα απαιτούμενα στοιχεία, στ) παράρτημα με όλες τις διατυπωθείσες γνώμες.

393217 Γνωμοδότηση επί Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων μεγάλης δυναμικότητας

Η διαδικασία αφορά στην έκδοση Γνωμοδότησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επί Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έργων και δραστηριοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που κατατάσσονται στην υποκατηγορία Α1 της πρώτης (Α) κατηγορίας, σύμφωνα με τα κριτήρια της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.4014/2011 (Α' 209). Τα ως άνω δημόσια και ιδιωτικά έργα και δραστηριότητες υπάγονται στην Ομάδα 7η «Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις» της αριθμ. 1958/13-1-2012 ΥΑ (Β' 21) όπως ισχύει. Η διαδικασία αυτή αποτελεί ενδιάμεσο στάδιο της έκδοσης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Για περισσότερα, βλέπε παραπάνω στη Διοικητική Διαδικασία 567493.

895466 Έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από πλευράς των υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο.

Η διαδικασία αφορά στην έκδοση Γνωμοδότησης του Υπουργείου Πολιτισμού επί Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, υπό όρους και προϋποθέσεις του ν.4014/2011 (Α' 209). Η ΜΠΕ υποβάλλεται αρχικά στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α. και ανάλογα με την κατηγοριοποίηση του έργου και στις συναρμόδιες Διευθύνσεις της ΓΔΑΠΚ και της ΓΔΑΜΤΕ του αρμόδιου Υπουργείου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί ενδιάμεσο στάδιο της έκδοσης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σύμφωνα με το ν. 4014/2011 (Α' 209) όπως ισχύει, για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων κατηγορίας Α ή τη μετεγκατάσταση ήδη υφισταμένων απαιτείται διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με τη διεξαγωγή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) από τη Δ/νση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης της Γενικής Δ/νσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ). Για την έκδοση της ΑΕΠΟ, μεταξύ άλλων, απαιτείται συλλογή γνωμοδοτήσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς της Διοίκησης. Για το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού αρμόδιες να γνωμοδοτούν είναι κατ'εξοχήν οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου. Εφόσον απαιτείται, είτε λόγω της κατηγοριοποίησης του έργου (Ν. 4014/2011, όπως ισχύει), είτε λόγω αναγκαιότητας του θέματος, η εξέταση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, η οργανική μονάδα που παρέχει την υπηρεσία είναι οι συναρμόδιες Κεντρικές Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΓΔΑΠΚ), δηλαδή η Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΔΙΠΚΑ) και η Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΔΒΜΑ), με βάση τις διατάξεις του Οργανισμού

του ΥΠ.ΠΟ.Α. (ΠΔ 4/2018). Από πλευράς νεωτέρων μνημείων, η υπηρεσία παρέχεται και από τις υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων (ΓΔΑΜΤΕ). Σε περίπτωση που απαιτείται εξέταση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, η προθεσμία υλοποίησης είναι ενδεικτική, καθώς μεσολαβούν διάφορα βήματα (κατάθεση συμπληρωματικών στοιχείων, διενέργεια αυτοψίας κλπ) για την προετοιμασία του φακέλου και ακολούθως, εύλογο χρονικό διάστημα για την εξέταση από το Συμβούλιο και την έκδοση της σχετικής Απόφασης.

282682 Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων τουριστικής εγκατάστασης και έγκριση καταλληλότητας γηπέδου / οικοπέδου

Η διαδικασία αφορά στη Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και συγκεκριμένα την έγκριση καταλληλότητας γηπέδου/οικοπέδου για τουριστική εγκατάσταση.

732031 Κατάθεση Φακέλου Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) τουριστικής εγκατάστασης στο Υπουργείο Τουρισμού

Η διαδικασία αφορά σε έλεγχο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από την ΕΥΠΑΤΕ του Υπουργείου Τουρισμού, όταν αυτή αφορά σε ίδρυση τουριστικής εγκατάστασης. Η σχετική Μελέτη ακολούθως διαβιβάζεται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή στο πλαίσιο της έκδοσης Απόφασης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

949480 Γνωμοδότηση επί Μ.Π.Ε. ή/ και Σ.Δ.Α. εξορυκτικών δραστηριοτήτων Υποκατηγορίας Α.1 της Ομάδας 5

Η διαδικασία αφορά στην παροχή γνωμοδότησης, στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Υποκατηγορίας Α1 της Ομάδας 5: Εξορυκτικές δραστηριότητες, επί Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) ή/και Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (Σ.Δ.Α.), οι οποίες έχουν κατατεθεί προς έγκριση στην αρμόδια Κεντρική Υπηρεσία, ήτοι τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

194449 Απόφαση τροποποίησης ΑΕΠΟ έργων/δραστηριοτήτων υποκατηγορίας Α1 και Α2

Η διαδικασία αφορά στην τροποποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, επέκτασης, βελτίωσης ή τροποποίησης περιβαλλοντικά αδειοδοτημένων έργων ή δραστηριοτήτων. Στην περίπτωση αυτή, οι φορείς των έργων ή

δραστηριοτήτων υποχρεούνται να υποβάλλουν προς έγκριση, στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, σχετικό Φάκελο Τροποποίησης ΑΕΠΟ.

Σε περιπτώσεις μη ουσιώδους μεταβολής των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων που έχουν εγκριθεί κατά τη χωροθέτηση επενδυτικού σχεδίου αξιοποίησης δημοσίου ακινήτου του άρθρου 13 του ν. 3986/2011 (Α' 152), επενδυτικού σχεδίου ανάπτυξης στρατηγικών επενδύσεων του άρθρου 7 του ν. 4864/2021 (Α' 237), σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα της υποπερ. ζζ' της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4296/2014 (Α' 155), τα μικτά καταλύματα μικρής κλίμακας της υποπερ. ζζ' της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, τουριστικού λιμένα του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 (Α' 118) και ανάπτυξης επιχειρηματικού πάρκου του άρθρου 47 του ν. 3982/2011 (Α' 143), πραγματοποιείται σύμφωνα με την υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του παρόντος.

995805 Διενέργεια Περιβαλλοντικής Επιθεώρησης

Η διαδικασία αφορά στον έλεγχο συμμόρφωσης με τους περιβαλλοντικούς όρους και την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία έργων και δραστηριοτήτων ιδιωτικού ή δημοσίου τομέα, καθώς και φυσικών προσώπων, ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και κατά επέκταση η υγεία των πολιτών και το δημόσιο συμφέρον.

Οι Περιβαλλοντικές Επιθεωρήσεις υλοποιούνται επίσης και από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Περιβάλλοντος Περιφερειακών Ενοτήτων, καθώς και τα αρμόδια Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΚΕΠΠΕ), τις Διευθύνσεις Περιβάλλοντος των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και τους Περιβαλλοντικούς Ελεγκτές.

Η Αναφορά/Καταγγελία πολιτών, φορέων ή υπηρεσιών που αφορά σε πράξεις ή ενέργειες εις βάρος της προστασίας του περιβάλλοντος πρέπει να είναι κατά το δυνατό συγκεκριμένη και όχι γενική και αόριστη. Πρέπει να περιέχει πληροφορίες για τον προσδιορισμό και εντοπισμό της πηγής ρύπανσης ή άλλης υποβάθμισης του περιβάλλοντος, όπως την τοποθεσία που λαμβάνει χώρα η πράξη, καθώς και στοιχεία του φορέα ή του προσώπου που διαπράττει ή εμπλέκεται στην καταγγελλόμενη πράξη ή παράβαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Να είναι όσο γίνεται τεκμηριωμένη και να υποστηρίζεται από εύλογα αποδεικτικά στοιχεία και τυχόν έγγραφα. Η αναφορά/καταγγελία υποβάλλεται εγγράφως με επιστολή ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, επώνυμα ή ανώνυμα και να αναφέρει στοιχεία επικοινωνίας (για τις επώνυμες). Για υποθέσεις αρμοδιότητας του Σώματος Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος οι αναφορές/καταγγελίες αποστέλλονται στην ταχυδρομική δ/ση Αδριανουπόλεως 24, 551 33 Καλαμαριά Θεσσαλονίκη ή στο e mail: erpe@otenet.gr. Για το Σώμα Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδος αποστέλλονται στην ταχ. δ/ση Λ. Μεσογείων 119, 115 26 Αθήνα ή στο email: sene.ter@prv.ypeka.gr. Μπορούν παράλληλα να υποβάλλονται στις οικείες Δ/σεις Περιβάλλοντος των Περιφερειακών Ενοτήτων ή των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

215904 Πιστοποιητικό Natura 2000

Η διαδικασία αφορά στην έκδοση πιστοποιητικού Natura 2000, με το οποίο βεβαιώνεται η (εντός/εκτός ορίων μιας προστατευόμενης περιοχής) θέση μιας συγκεκριμένης έκτασης ενδιαφέροντος ή γεωτεμαχίου με Κωδικό Αριθμό Εθνικού Κτηματολογίου (ΚΑΕΚ) λειτουργούντος κτηματολογίου.

Με τη χρήση των εργαλείων της διαδικτυακής πλατφόρμας, μπορεί ο ενδιαφερόμενος πολίτης ή φορέας εύκολα, απλά και γρήγορα να περιηγηθεί στον γεωγραφικό χώρο, να εντοπίσει είτε την προστατευόμενη περιοχή που τον ενδιαφέρει είτε την έκταση ενδιαφέροντός του, να την οριοθετήσει και να πληροφορηθεί εάν αυτή εμπίπτει εντός ή εκτός μιας προστατευόμενης περιοχής.

4.2 Καταγραφή των διαδικασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Δικτύου Natura 2000

4.2.1 Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης για έργα και δραστηριότητες σε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura2000 : (ΝΟΜΟΣ 4014/2011 άρθ. 10)

Στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, η περιβαλλοντική αδειοδότηση διενεργείται με βάση τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων: α) για έργα κατηγορίας Β υποβάλλεται ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 11 και β) για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της ΜΠΕ, ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία, σύμφωνα με τις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 11.

Η ειδική οικολογική αξιολόγηση και η ΜΠΕ, όπου αυτή απαιτείται, εστιάζει στις συνέπειες για την περιοχή βάσει των στόχων διατήρησής της. Η σημασία των επιπτώσεων προσδιορίζεται σε σχέση με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στην προστατευόμενη περιοχή την οποία αφορά το έργο ή η δραστηριότητα, λαμβάνοντας ιδιαίτερως υπόψη τους στόχους διατήρησης της περιοχής. Βάσει των συμπερασμάτων της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και της ΜΠΕ και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος, η αρμόδια αρχή συμφωνεί για το οικείο έργο ή δραστηριότητα μόνο αφού βεβαιωθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της συγκεκριμένης περιοχής.

Ειδικότερα, η εξέταση πιθανών μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων και εναλλακτικών λύσεων μπορεί να επιτρέψει τη διαπίστωση ότι, βάσει τέτοιων λύσεων ή μέτρων, το έργο ή η δραστηριότητα δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της περιοχής. Η ακεραιότητα μιας

περιοχής αναφέρεται στις οικολογικές της λειτουργίες. Η απόφαση για το κατά πόσον παραβιάζεται πρέπει να εστιάζεται και να περιορίζεται στους στόχους διατήρησης της περιοχής.

Οι προδιαγραφές της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και η διαδικασία δημοσιοποίησης ανάλογα με την κατηγορία ή υποκατηγορία του έργου ή της δραστηριότητας καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εντός τριών μηνών.

Για έργα ή δραστηριότητες της κατηγορίας Β, και εφόσον από την ειδική οικολογική αξιολόγηση προκύπτει ότι ενδέχεται να κινδυνεύει η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, με απόφαση του Περιφερειάρχη, εκδίδει πρόσθετους όρους στις ΠΠΔ, προκειμένου να διασφαλίζει ότι δεν παραβιάζεται η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής.

Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων με βάση τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, λαμβάνεται κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Εντός δύο μηνών από την έκδοση ΑΕΠΟ του έργου ή της δραστηριότητας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν και τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν.

Όταν στη συγκεκριμένη περιοχή ευρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον ή, κατόπιν γνωμοδοτήσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημόσιου συμφέροντος.

Η απόφαση σχετικά με το αν ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος, κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου, λαμβάνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Για κάθε έργο ή δραστηριότητα, το οποίο βρίσκεται εκτός προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura αλλά όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά την εν λόγω περιοχή, καθ' εαυτό ή από κοινού με άλλα έργα ή δραστηριότητες, εφαρμόζεται η διαδικασία του παρόντος άρθρου, μετά από αιτιολογημένη εντολή της αδειοδοτούσας αρχής, προκειμένου να εκτιμηθεί δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στην προστατευόμενη περιοχή.

Τα έργα και δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε περιοχές που βρίσκονται εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή εντός ορίων οικισμών νομίμως προϋφιστάμενων του 1923 ή

εντός ορίων οικισμών με πληθυσμό μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους ή σε οργανωμένους υποδοχείς παραγωγικών δραστηριοτήτων όπως ήδη χωροθετημένες βιομηχανικές περιοχές και ζώνες ή βιοτεχνικές περιοχές και πάρκα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Επιθεωρητές Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικοί Ελεγκτές

Το συνολικό πλαίσιο της απλοποίησης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, δεν θα είχε νόημα εάν δεν υπήρχε πρόβλεψη για ενδυνάμωση των ελέγχων για την περιβαλλοντική συμμόρφωση.

Συστηματικοί έλεγχοι για την περιβαλλοντική συμμόρφωση διεξάγονται από τα Τμήματα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος των Επιθεωρήσεων Βορείου και Νοτίου Ελλάδας του ΣΕΠΔΕΜ. Ειδικότερα το Τμήμα Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδας έχει χωρική αρμοδιότητα στις Περιφέρειες Αττικής, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου, Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίου και Δυτικής Ελλάδος και το Τμήμα Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδας έχει χωρική αρμοδιότητα στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Βορείου Αιγαίου.

Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος μπορούν να διενεργούν αυτοψίες σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό έργο ή δραστηριότητα που υπάγεται στις διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος ή επιβάλλεται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και να προβαίνουν σε ελέγχους και μετρήσεις, καθώς και στη συλλογή κάθε χρήσιμου κατά την κρίση τους στοιχείου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα από την τυχόν αρμοδιότητα άλλης αρχής να προβαίνει σε ανάλογο έλεγχο.

Η διεξαγωγή ελέγχων σε έργα και δραστηριότητες που έχουν αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά, ώστε να διαπιστωθεί αν υπάρχει συμμόρφωση στους όρους που θέτουν οι αρμόδιες υπηρεσίες τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και στη φάση λειτουργίας τους, αποτελεί ασφαλιστική δικλείδα για την προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος. Η περιβαλλοντική επιθεώρηση περιλαμβάνει επιτόπιες επισκέψεις, έλεγχο της επίτευξης των προτύπων περιβαλλοντικής ποιότητας, εξέταση εκθέσεων, αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και των εργασιών που εκτελούνται στην ελεγχόμενη εγκατάσταση, έλεγχο των χώρων και του σχετικού εξοπλισμού και της καταλληλότητας της εφαρμοζόμενης περιβαλλοντικής διαχείρισης καθώς και έλεγχο των σχετικών αρχείων που τηρούν οι διοικήσεις των ελεγχόμενων εγκαταστάσεων.

Το έργο της επιθεώρησης συμβάλλει στη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των λειτουργούντων έργων και δραστηριοτήτων, μέσω αφενός του ελέγχου τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και αφετέρου της ενημέρωσης των φορέων εκμετάλλευσης σχετικά με τις δυνατές επεμβάσεις βελτίωσης της απόδοσης, καθώς και με τις καλύτερες και πιο φιλικές στο περιβάλλον τεχνολογίες.

Οι έλεγχοι διεξάγονται κατά την κατασκευή και λειτουργία έργων, χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), τουριστικών εγκαταστάσεων, βιομηχανιών, εξορυκτικών δραστηριοτήτων, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, υδατοκαλλιεργειών και άλλων δραστηριοτήτων. Παράλληλα οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος έχουν αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος από καταπατήσεις δημόσιων εκτάσεων, ανέγερσης και συντήρησης αυθαίρετων κατασκευών οπουδήποτε και ιδιαίτερα σε προστατευόμενες περιβαλλοντικά περιοχές, επεμβάσεις σε ρέματα, αιγιαλό και παραλία [όπως προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2242/1994 (ΦΕΚ Α' 162)]. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται παραβάσεις γίνεται εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων.

Η συγκρότηση και λειτουργία των Τμημάτων Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του ΣΕΠΔΕΜ διέπεται από τις αρχές και τη φιλοσοφία λειτουργίας των αντίστοιχων ευρωπαϊκών αρχών επιθεώρησης (Inspectorates), ακολουθώντας τη Σύσταση 2001/331/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα «ελάχιστα κριτήρια για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις», όπως επίσης σχετικές οδηγίες που συντάσσονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου IMPEL.

Όπως συμβαίνει και σε άλλες περιπτώσεις κρατικής εποπτείας, υπάρχει τα τελευταία χρόνια η τάση σύστασης παράλληλων δομών με ευελιξία αλλά και αυστηρές διατάξεις περί μη ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων και αμεροληψίας που αποτελούνται από μη κρατικές οντότητες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στις οποίες ανατίθεται ελεγκτικό ή επικουρικό του ελεγκτικού έργο. Στην περίπτωση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης, μια τέτοια νέα δομή, που μόλις συστάθηκε, είναι οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές.

Με Προεδρικό Διάταγμα του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας συστήνεται το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών (Μη.Π.Ελ) και καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αλλά και τα ασυμβίβαστα, για την απόκτηση της Άδειας Περιβαλλοντικού Ελεγκτή για φυσικά και νομικά πρόσωπα και οι επιστημονικές ειδικότητες Περιβαλλοντικών Ελεγκτών. Το ΠΔ με τίτλο «Σύσταση και τήρηση του Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στους Περιβαλλοντικούς Ελεγκτές», υπογράφουν η ΠτΔ Κατερίνα Σακελλαροπούλου και ο υπουργός ΠΕΝ Κώστας Σκρέκας και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ (τεύχος Α' Αρ. Φύλλου 92 της 18ης Απριλίου 2023).

Σύμφωνα με σχετική μεταβατική διάταξη, εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του ΠΔ στο ΦΕΚ, ενεργοποιείται η λειτουργία προσωρινού Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών, εφόσον εγγραφούν σε αυτό οι 100 πρώτοι Περιβαλλοντικοί Ελεγκτές, χωρίς τις προβλεπόμενη εκπαίδευση και εξεταστική διαδικασία για την απόκτηση Άδειας Περιβαλλοντικού Ελεγκτή. Το προσωρινό Μη.Π.Ελ θα λειτουργήσει για 2 χρόνια και μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος των 2 ετών, οι εν λόγω περιβαλλοντικοί ελεγκτές οφείλουν να ακολουθήσουν όλες τις διαδικασίες του διατάγματος προκειμένου η εγγραφή τους στο Μητρώο να καταστεί οριστική.

Στο Μη.Π.Ελ. καθορίζονται τέσσερις (4) κατηγορίες περιβαλλοντικών ελεγκτών, ως εξής:

α) Οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές που είναι φυσικά πρόσωπα διακρίνονται σε δύο (2) κατηγορίες: περιβαλλοντικός ελεγκτής Α' τάξης: επιστήμονας, με πτυχίο ειδικότητας που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ και με επαγγελματική εμπειρία από πέντε (5) έως δέκα (10) έτη,

περιβαλλοντικός ελεγκτής Β' τάξης: επιστήμονας, με πτυχίο ειδικότητας που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ και με επαγγελματική εμπειρία μεγαλύτερη των δέκα (10) ετών.

β) οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές που είναι νομικά πρόσωπα διακρίνονται σε δύο (2) κατηγορίες: περιβαλλοντικός ελεγκτής Γ' τάξης: νομικό πρόσωπο στο στελεχιακό δυναμικό ή στους εταίρους του οποίου συμμετέχουν δύο (2) τουλάχιστον φυσικά πρόσωπα περιβαλλοντικοί ελεγκτές Β' τάξης, περιβαλλοντικός ελεγκτής Δ' τάξης: νομικό πρόσωπο στο στελεχιακό δυναμικό ή στους εταίρους του οποίου συμμετέχουν τρία (3) τουλάχιστον φυσικά πρόσωπα περιβαλλοντικοί ελεγκτές, με τουλάχιστον δύο (2) περιβαλλοντικούς ελεγκτές Β' τάξης εκ των οποίων ένας (1) τουλάχιστον έχει επαγγελματική εμπειρία μεγαλύτερη των δεκαπέντε (15) ετών.

Όροι και προϋποθέσεις για την εγγραφή στο Μη.Π.Ελ.

Ο υποψήφιος περιβαλλοντικός ελεγκτής φυσικό πρόσωπο πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον τα ακόλουθα προσόντα:

- να είναι κάτοχος πτυχίου ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος τετραετούς τουλάχιστον φοίτησης σε μία τουλάχιστον από τις ειδικότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ. Για τους κατόχους πτυχίων στις ανωτέρω ειδικότητες από ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής απαιτείται η προσκόμιση πράξης αναγνώρισης του τίτλου ή απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,
- να διαθέτει αποδεδειγμένη επαγγελματική ή/και επιστημονική εμπειρία σε θέματα προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος, όπως περιβαλλοντική πολιτική και νομοθεσία, περιβαλλοντική συμμόρφωση, αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημιάς, τεχνικές μέτρησης περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, τεχνικές αντιρρύπανσης, διαχείρισης αποβλήτων, εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών και διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων,
- να έχει παρακολουθήσει εξειδικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 5 του π.δ.,
- να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξεταστική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 5 του π.δ.,
- να έχει λάβει, σύμφωνα με το άρθρο 6 του π.δ., άδεια περιβαλλοντικού ελεγκτή.

Προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης για εγγραφή στο Μη.Π.Ελ. αποτελεί να μην έχει καταδικασθεί ο ενδιαφερόμενος με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για κακούργημα, καθώς και

να μην έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για αδικήματα σχετικά με τα υπομνήματα ή την υπηρεσία ή αδικήματα κατά των περιουσιακών αγαθών.

Η ιδιότητα του περιβαλλοντικού ελεγκτή είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του εν ενεργεία υπαλλήλου στο Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α., τα Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με σχέση δημόσιου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου.

Για την απόκτηση Άδειας Περιβαλλοντικού Ελεγκτή στο οριστικό Μη.Π.Ελ, οι υποψήφιοι που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν άδεια περιβαλλοντικού ελεγκτή υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς, κατόπιν εξετάσεων, εξειδικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με αντικείμενο την περιβαλλοντική νομοθεσία και ιδίως την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με τον ν. 4014/2011, τις βασικές αρχές περιβαλλοντικής διαχείρισης βάσει διεθνών ή ευρωπαϊκών προτύπων με εξειδίκευση σε θέματα περιβαλλοντικών ελέγχων. Επίσης, θα πρέπει να παρακολουθήσουν σεμινάρια προκειμένου να μπορούν να διενεργούν δειγμα-τοληψίες σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα, όπως το πρότυπο EN14899.

Κυρώσεις για εχεμύθεια και απασχόληση σε ελεγχόμενο

Το ΠΔ μεταξύ άλλων προβλέπει και κυρώσεις για τους Περιβαλλοντικούς Ελεγκτές, όπως:

- Σε περιπτώσεις παράβασης των υποχρεώσεων εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας, καθώς και των διατάξεων περί ασυμβίβαστου επι-βάλλεται πρόστιμο ύψους 2.000 έως 20.000 ευρώ. Και
- Σε περίπτωση που ο περιβαλλοντικός ελεγκτής απασχοληθεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, επί των έργων ή δραστηριοτήτων του οποίου είχε ασκήσει τα καθήκοντα του περιβαλλοντικού ελεγκτή εντός της τελευταίας διετίας, επιβάλλεται εις βάρος του περιβαλλοντικού ελεγκτή διοικητικό πρόστιμο ύψους 10.000 ευρώ και αποκλεισμός από ανάθεση ελέγχου για 3 έτη.

Οι ειδικότητες Περιβαλλοντικών Ελεγκτών

Οι ειδικότητες Περιβαλλοντικών Ελεγκτών είναι οι κάτοχοι πτυχίων:

- Όλων των ειδικοτήτων των Πολυτεχνείων και των Πολυτεχνικών Σχολών και των Σχολών Μηχανικών ΑΕΙ
- Γεωπονίας Τμημάτων: Αγροτικής Ανάπτυξης ή Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης ή Αξιοποίησης Φυσικών Πόρων και Γεωργικής Μηχανικής ή Βιοτεχνολογίας ή Γεωπονίας ή Γεωπονίας Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής ή Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος ή Γεωπονικής Βιοτεχνολογίας ή Γεωργικής Βιολογίας και

Βιοτεχνολογίας ή Γεωργικής Οικονομίας ή Γεωργικών Βιομηχανιών ή Εγγείων Βελτιώσεων και Γεωργικής Μηχανικής ή Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής ή Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής και Υδατοκαλλιεργειών ή Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων ή Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου ή Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής ή Ζωικής Παραγωγής ή Φυτικής Παραγωγής ΑΕΙ

- Δασολογίας
- Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων
- Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος (ΑΕΙ)
- Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού
- Διαχείρισης Αγροτικού Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων (ΑΕΙ)
- Κτηνιατρικής
- Γεωλογίας
- Βιολογίας
- Φυσικής
- Χημείας
- Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών
- Περιβάλλοντος, Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων (περιβαλλοντολόγοι)
- ΑΕΙ Τεχνολογικού Τομέα με μεταπτυχιακό τίτλο σε θέματα περιβάλλοντος

Οι αμοιβές των Περιβαλλοντικών Ελεγκτών θα καθοριστούν με υπουργική απόφαση. Το σχετικό άρθρο, 50 του νόμου 4843/2021 προβλέπει ότι: “Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται ο τρόπος προσδιορισμού της αμοιβής των περιβαλλοντικών ελεγκτών, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της εκκαθάρισης και καταβολής των αμοιβών τους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή της”.

Η διάρθρωση του ΠΔ

Το ΠΔ «Σύσταση και τήρηση του Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στους Περιβαλλοντικούς Ελεγκτές», περιλαμβάνει τις ακόλουθες ρυθμίσεις

- Άρθρο 1 Σκοπός
- Άρθρο 2 Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών
- Άρθρο 3 Όροι και προϋποθέσεις για την εγγραφή στο Μη.Π.Ελ.
- Άρθρο 4 Άδεια Περιβαλλοντικού Ελεγκτή
- Άρθρο 5 Εκπαίδευση και εξεταστική διαδικασία για την απόκτηση Άδειας Περιβαλλοντικού Ελεγκτή

- Άρθρο 6 Διαδικασία και απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση Άδειας Περιβαλλοντικού Ελεγκτή και για την εγγραφή στο Μη.Π.Ελ.
- Άρθρο 7 Διάρκεια ισχύος της εγγραφής στο Μη.Π.Ελ.
- Άρθρο 8 Διαδικασία ανάθεσης Εντολής Ελέγχου – Ιδιότητες ασυμβίβαστες με την διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων
- Άρθρο 9 Αρμοδιότητα και καθήκοντα Περιβαλλοντικών Ελεγκτών στην Περιβαλλοντική Επιθεώρηση
- Άρθρο 10 Διενέργεια ελέγχων αρμοδιότητας Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης
- Άρθρο 11 Παρακολούθηση έργου- Κυρώσεις
- Άρθρο 12 Αστική ευθύνη
- Άρθρο 13 Έναρξη λειτουργίας Μη. Π. Ελ.
- Άρθρο 14 Μεταβατική διάταξη
- Άρθρο 15 Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος τα Παραρτήματα Ι, ΙΙ και ΙΙΙ που ακολουθούν:
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΤΟΧΟΙ ΠΤΥΧΙΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΜΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
- Άρθρο 16 Έναρξη ισχύος

Θέματα που ανακύπτουν από το ΠΔ για τους περιβαλλοντικούς ελεγκτές

Είναι σίγουρο ότι βάσει των αυστηρών διατάξεων για αμεροληψία και εμπιστευτικότητα που προβλέπονται, στο μητρώο δεν ,μπορούν να μετέχουν οι δημόσιοι υπάλληλοι με εκπαίδευση, προσόντα και εμπειρία που θα ήταν χρήσιμα, ενώ στη «δεξαμενή» υποψηφίων του ιδιωτικού τομέα υφίστανται ήδη εξαρτήσεις με τους ελεγχόμενους-προηγούμενες σχέσεις εργασίας, συνεργασίας ,που θα είναι δύσκολο να διακοπούν ,εκτός αν ο υποψήφιος ελεγκτής αποκτήσει άλλες δραστηριότητες, ικανές για βιοπορισμό .

Βάσει των προβλέψεων της νομοθεσίας, οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές θα δηλώνουν εξειδίκευση, δεν θα μπορούν να κάνουν όλοι όλους τους ελέγχους – με την εξαίρεση της ανώτερης τάξης. Ανάλογα με την τάξη στην οποία εγγράφονται θα μπορούν να διαλέξουν δύο (τα φυσικά πρόσωπα) ή περισσότερες (3 οι Γ Τάξης, 4 οι Δ Τάξης) από τις ακόλουθες γενικές κατηγοριοποιήσεις των έργων-δραστηριοτήτων που προβλέπουν τα παραρτήματα του 4014/2011, όπως ισχύει και είναι οι εξής:

Ειδική ομάδα 1: Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών Υδραυλικά έργα, Λιμενικά έργα Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης,

κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής [Ομάδες 1, 2, 3, 4 και 6 της 17185/1069/2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β'841).

Ειδική ομάδα 2: Πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις Υδατοκαλλιέργειες Αρχική δάσωση και αποδάσωση με σκοπό μια άλλη μορφή εκμετάλλευσης του εδάφους [Ομάδες 7, 8 και τμήμα της 12 της 17185/1069/2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β'841).

Ειδική ομάδα 3: Εξορυκτικές δραστηριότητες Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών Ειδικά έργα και δραστηριότητες (εκτός των αναφερομένων στη 2η Ειδική Ομάδα) [Ομάδες 5, 10, 11 και 12 (εκτός των αναφερομένων στη 2η Ειδική Ομάδα) της 17185/1069/2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β'841)

Ειδική ομάδα 4: Βιομηχανικές και συναφείς εγκαταστάσεις Ομάδα 9 της 92108/1045/Φ.15/2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β'3833) και της 17185/1069/2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 841)

Αξίζει να προστεθεί ότι στο ΠΔ προβλέπεται επίσης οι ιδιώτες περιβαλλοντικοί ελεγκτές θα μπορούν (με την έγκριση του Σώματος Επιθεώρησης του ΥΠΕΝ) να συνδράμουν στη διενέργεια ελέγχων αρμοδιότητας του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ), ο οποίος όμως αναλαμβάνει το κόστος, την παρακολούθηση και τον έλεγχο. Αυτό πρακτικά αναβάθμιση της μέχρι τώρα περιορισμένης δυνατότητας του ΕΟΑΝ να ελέγχει τα εναλλακτικά συστήματα ανακύκλωσης.

Είναι αξιοσημείωτο ότι εκτός από τη διενέργεια ολόκληρου του ελέγχου, το ΠΔ προβλέπει ότι μπορούν να ανατίθενται στους ιδιώτες περιβαλλοντικούς ελεγκτές με άδεια και άλλες, υποστηρικτικές του ελέγχου, εργασίες – ή, όπως αναφέρονται «Άλλες Επικουρικές Εργασίες Περιβαλλοντικής Επιθεώρησης». Τέτοιες εργασίες, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, είναι:

- Στατιστική επεξεργασία περιβαλλοντικών δεδομένων δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε περιβαλλοντική επιθεώρηση.
- Προετοιμασία και εύρεση απαραίτητων εγγράφων δραστηριοτήτων Α1 για επιθεωρήσεις που θα λάβουν χώρα από Επιθεωρητές του Υπουργείου.
- Ταξινόμηση στοιχείων για προετοιμασία συγγραφής Εκθέσεων για επιθεωρήσεις που θα λάβουν χώρα από Επιθεωρητές του Υπουργείου.
- Βοήθεια σε δειγματοληψία αποβλήτων σε περιβαλλοντική επιθεώρηση που διενεργούν άλλοι ελεγκτές ή επιθεωρητές του Υπουργείου.
- Επικουρικές εργασίες σε μέτρηση αέριων ρύπων σε περιβαλλοντική επιθεώρηση που διενεργούν άλλοι ελεγκτές ή επιθεωρητές του Υπουργείου.
- Διασταύρωση δηλώσεων στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων του ελεγχόμενου

- Προετοιμασία υλικοτεχνικών Μέσων (Μέτρα Ατομικής Προστασίας, δειγματοληπτών, εξοπλισμού μετρήσεων, ελέγχου ημερομηνιών διακρίβωσης, κ.λπ.) για επιθεωρήσεις που θα λάβουν χώρα από Επιθεωρητές του Υπουργείου.
- Προκαταρκτικός έλεγχος ανώνυμων καταγγελιών προς έλεγχο της σοβαρότητάς τους οι οποίες δεν αφορούν σε δραστηριότητες Α1 και Α2.
- Δειγματοληπτικός έλεγχος διαδρομών μεταφοράς αποβλήτων που καταγράφονται μέσω GPS σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν.4819/2021.

Η πρόβλεψη αυτή θεωρείται πολύ σημαντική για την εισαγωγή και καθιέρωση του νέου θεσμού, ενώ παράλληλα λύνει τα χέρια του ΥΠΕΝ – και πολλά προβλήματα – για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις. Αφενός, οι ιδιώτες ελεγκτές θα μπορούν να αποκτούν με αυτόν τον τρόπο εμπειρία δίπλα σε δημοσίους υπαλλήλους – περιβαλλοντικούς επιθεωρητές. Παράλληλα, με αυτή την επικουρική απασχόληση θα «ωριμάζει» η ιδέα της ιδιωτικής συμμετοχής, ιδίως στα θέματα μεγάλων έργων και εγκαταστάσεων αλλά και αποβλήτων. Αφετέρου, το ΥΠΕΝ αποκτά ειδικό θεσμικό πλαίσιο (πέρα από τις γενικές διατάξεις των δημοσίων συμβάσεων) για την απασχόληση (πιστοποιημένων) ιδιωτών σε βοηθητικούς – υποστηρικτικούς ρόλους για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, κάτι που μέχρι σήμερα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να συμβεί.

Εκπαίδευση και εξεταστική διαδικασία για την απόκτηση Άδειας Περιβαλλοντικού Ελεγκτή

Όπως αναφέρεται στο ΠΔ, οι υποψήφιοι που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν άδεια περιβαλλοντικού ελεγκτή υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς, κατόπιν εξετάσεων, εξειδικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με αντικείμενο την περιβαλλοντική νομοθεσία και ιδίως την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με τον ν. 4014/2011, τις βασικές αρχές περιβαλλοντικής διαχείρισης βάσει διεθνών ή ευρωπαϊκών προτύπων με εξειδίκευση σε θέματα περιβαλλοντικών ελέγχων.

Επίσης, θα πρέπει να παρακολουθήσουν σεμινάρια, προκειμένου να μπορούν να διενεργούν δειγματοληψίες σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα, όπως το πρότυπο EN14899: 'Characterization of waste – sampling of waste materials – framework of the preparation and application of the sampling plan' ή/και CEN/TR 15310-1:2006, CEN/ TR 15310-2:2006, CEN/TR 15310-3:2006: 'Sampling of Waste Materials'.

Η συνολική διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος για την απόκτηση άδειας περιβαλλοντικού ελεγκτή για την πραγματοποίηση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων σε έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Β είναι τουλάχιστον σαράντα (40) ώρες, ενώ για την απόκτηση άδειας περιβαλλοντικού ελεγκτή για την πραγματοποίηση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων σε έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α είναι τουλάχιστον ογδόντα (80) ώρες.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα διεξάγεται από Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας ή από άλλους, δημόσιους ή ιδιωτικούς, φορείς, με τους οποίους συνάπτει το ΥΠΕΝ σχετικές συμβάσεις ή μνημόνια συνεργασίας. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που υλοποιούνται από

Κέντρα Δια Βίου Μάθησης πιστοποιούνται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.).

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, σε κάθε εκπαιδευόμενο που το παρακολούθησε επιτυχώς, χορηγείται σχετική βεβαίωση επαρκούς παρακολούθησης από τον εκπαιδευτικό φορέα.

Αυτό σημαίνει ότι κάθε είδους εξέταση για τη βεβαίωση παρακολούθησης δεν αρκεί, αλλά θα ακολουθούν άλλες, κεντρικές, ειδικές εξετάσεις. Η εξεταστική διαδικασία, αναφέρει το ΠΔ, πραγματοποιείται είτε από το ΥΠΕΝ, είτε από Ν.Π.Δ.Δ στο οποίο ανατίθεται η διαδικασία εξετάσεων με σχετική σύμβαση ή μνημόνιο συνεργασίας, τουλάχιστον δύο (2) φορές το χρόνο, υπό την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του ΥΠΕΝ.

Ο φορέας διενέργειας των εξετάσεων χορηγεί στους επιτυχόντες σχετικό πιστοποιητικό επιτυχούς εξέτασης και αποστέλλει τις καταστάσεις επιτυχόντων στη Γενική Διεύθυνση Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του ΥΠΕΝ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σχετικές διαδικασίες και εξετάσεις πραγματοποιεί (για τα μέλη του αλλά όχι μόνο, καθώς έχει επεκτείνει τις δραστηριότητες και σε άλλες θεματικές, όπως οι εκτιμητές ακινήτων) το ΤΕΕ ενώ το Επιμελητήριο των μηχανικών εμπλέκεται και στον θεσμό τόσο των ελεγκτών δόμησης όσο των περιβαλλοντικών αξιολογητών.

5 Προτάσεις για την απλούστευση διαδικασιών

5.1 Προτάσεις απλούστευσης των διαδικασιών για τα οποία απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)

5.1.1 Εισαγωγή

Οι σύγχρονες περιβαλλοντικές τεχνολογίες, οι σύγχρονες προκλήσεις της κυκλικής οικονομίας και της ψηφιακής τεχνολογικής επανάστασης διαμορφώνουν - και θα συνεχίσουν να μεταβάλουν στο μέλλον με εκθετικά αυξανόμενους ρυθμούς - νέα δεδομένα και δυνατότητες στον τρόπο οργάνωσης και παραγωγής των επιχειρήσεων με παράλληλα δυνητικά οφέλη και στην μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος.

Την ίδια στιγμή το θεσμικό πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, παρόλο που διαρκώς μεταρρυθμίζεται, συνεχίζει να διατηρεί διαδικασίες, συστήματα, πρακτικές και περιορισμούς που δεν συμβαδίζουν πλέον με τις σύγχρονες πρακτικές παραγωγής των επιχειρήσεων.

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση στην Ελλάδα καταγράφεται ως μια επίπονη διαδικασία για τους επενδυτές, γεγονός που αποτελεί σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα στην πραγματοποίηση επενδύσεων 1, κυρίως λόγω των χρονικών καθυστερήσεων και του υψηλού βαθμού αβεβαιότητας που σχετίζεται με το στάδιο της διαβούλευσης.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι προφανές ότι οι αδειοδοτικές και ελεγκτικές διαδικασίες της δημόσιας διοίκησης και το θεσμικό πλαίσιο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση οφείλουν να ακολουθήσουν τις εξελίξεις στις τεχνολογίες προστασίας του περιβάλλοντος και να ευθυγραμμιστούν με τις σύγχρονες τάσεις της κυκλικής οικονομίας, διατηρώντας ταυτόχρονα την εκπλήρωση των σκοπών του νομοθέτη και της άσκησης της ελεγκτικής λειτουργίας του κράτους για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος.

Επισημαίνεται ότι η ενότητα 5 είναι συνυφασμένη με τις ενότητες 4 & 6

5.1.1.1 Συμπεράσματα – προβλήματα της υφιστάμενης εφαρμογής της διαδικασίας

Σχετικά με την απλούστευση των διαδικασιών, κάποια από τα βασικά ευρήματα τα οποία είναι ενδεικτικά για το μέγεθος του προβλήματος και την αναγκαιότητα επίλυσής του, με όρους που να βελτιώνουν και την προστασία του περιβάλλοντος συμπεραίνουμε ότι:

- Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης νέων επενδύσεων, υπερβαίνει τον θεσμικό χρόνο, ανάλογα με την κατηγορία τους.
- Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης υφιστάμενων επενδύσεων, ήτοι η έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ανανέωσης ή τροποποίησης, επίσης υπερβαίνει το θεσμικό χρόνο, αναλόγως υποκατηγορίας και τρόπου αντιμετώπισης από

- την αδειοδοτούσα αρχή. Ενδεικτικό ότι σε ποσοστό 40% ζητούνται εκ νέου γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες, δηλαδή αντιμετωπίζονται ως νέες, και επιβαρύνονται με τις αντίστοιχες καθυστερήσεις
- Η φάση της δημόσιας διαβούλευσης και των γνωμοδοτήσεων αποτελεί την κυριότερη αιτία καθυστερήσεων - αντιστοιχεί σε τουλάχιστον 54% της συνολικής. Ενδεικτικό ότι σε μεγάλο ποσοστό των νέων αδειών, των ανανεώσεων και των τροποποιήσεων χρειάστηκε γνωμοδότηση από Κεντρικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΚΕΣΠΑ/ΠΕΣΠΑ), πριν την έκδοση της ΑΕΠΟ.

5.1.1.2 Προτάσεις προσαρμογής / βελτίωσης της διαδικασίας

Η κατηγοριοποίηση των έργων και δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στο περιβάλλον προβλέπεται στην ευρωπαϊκή Οδηγία 2011/92/ΕΕ, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την 2014/52/ΕΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (Παραρτήματα I και II). Ωστόσο, ο τρόπος ενσωμάτωσής της στην εθνική νομοθεσία των κρατών-μελών είναι διαφορετικός και ως εκ τούτου η σύγκριση τόσο μεταξύ των πλαισίων όσο και μεταξύ των χωρών μπορεί να οδηγήσει σε χρήσιμα συμπεράσματα.

Αξίζει να διερευνηθεί ο τρόπος ενσωμάτωσης της Οδηγίας και από άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ και συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά στον ορισμό και την κατάταξη των επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων που κάθε κράτος - μέλος επέλεξε να εντάξει στην εθνική νομοθεσία σε συγκριτικά με τις προβλέψεις της Οδηγίας. Τα ευρήματα, μελετώντας το πλαίσιο έξι (6) επιλεγμένων χωρών, για τις αντίστοιχες ομάδες δραστηριοτήτων είναι εξίσου ενδιαφέροντα με όσα καταγράφηκαν παραπάνω.

Στην Ελλάδα το πλήθος των επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις 10 Ομάδες που εξετάστηκαν στην εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση είναι σημαντικά μεγαλύτερο σε σχέση τόσο με το περιεχόμενο της Οδηγίας, όσο και με τον αριθμό δραστηριοτήτων που συμπεριέλαβαν κατ' εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Η Ελλάδα επέλεξε να συμπεριλάβει στην εθνική νομοθεσία έργα και δραστηριότητες που δεν αναφέρονται καθόλου στα Παραρτήματα της Οδηγίας.

Λόγω και του αυξημένου αριθμού έργων και δραστηριοτήτων η ταξινόμησή τους διαφοροποιείται στην Ελλάδα κατά 46,7% σε σχέση με την Οδηγία.

Σημαντική παράμετρος που πρέπει όμως να συνυπολογιστεί εδώ είναι ότι η Ελλάδα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης από περιοχές Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (SCI) του δικτύου Natura 2000 και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης από Ζώνες Ειδικής Προστασίας (SPA) του προγράμματος Natura 2000 .

Επιδιώκοντας να αναζητηθούν οι παράγοντες που διαμορφώνουν την υφιστάμενη κατάσταση στον τρόπο εφαρμογής της περιβαλλοντικής αδειοδότησης στην Ελλάδα, με εστίαση στις καθυστερήσεις και τα προβλήματα που καταγράφονται στην πραγματοποίηση επενδύσεων, κρίθηκε σκόπιμο εκτός από την διερεύνηση του θεσμικού πλαισίου, να διερευνηθούν περαιτέρω και τα στοιχεία γύρω από τους χρόνους διεκπεραίωσης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Με δεδομένη την πολυπλοκότητα της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης και την εμπλοκή διαφόρων υπηρεσιών και φορέων, ιδιαίτερα στη διαδικασία διαβούλευσης και γνωμοδοτήσεων κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω ανάλυση των καθυστερήσεων στις επί μέρους απαιτούμενες φάσεις της περιβαλλοντικής αδειοδότησης (από την υποβολή του αιτήματος έως την έκδοση απόφασης, προκειμένου να προκύψουν χρήσιμα συμπεράσματα σε αυτό το επίπεδο ανάλυσης.

Στον πίνακα 3 παρατίθενται οι προβλεπόμενοι χρόνοι περιβαλλοντικής αδειοδότησης για κάθε φάση (σε εργάσιμες ημέρες) ανά υποκατηγορία και τύπο άδειας.

Υποκατηγορία		Α' Φάση		Β' Φάση		Γ' Φάση	
		A1	A2	A1	A2	A1	A2
Νέα άδεια	ΜΠΕ	17	12	45	35	47	37
	ΜΠΕ	17	12	45	35	47	37
Ανανέωση / τροποποίηση	Φάκελος	25 ημέρες συνολικά, δεν προβλέπεται η διαδικασία των γνωμοδοτήσεων					

Πίνακας 3: Θεσμοθετημένοι χρόνοι περιβαλλοντικής αδειοδότησης για κάθε φάση (σε εργάσιμες ημέρες) ανά υποκατηγορία και τύπο άδειας

Με την διαδικασία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τις αρχές της πρόληψης και της προφύλαξης, θεσπίζονται τα αναγκαία μέτρα, οι όροι και οι περιορισμοί μέσω των οποίων εξασφαλίζεται ότι το έργο/δραστηριότητα ή το σχέδιο/πρόγραμμα θα υλοποιηθεί με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στον εντοπισμό, την εκτίμηση και την έγκαιρη αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν τη λήψη αποφάσεων υλοποίησης έργων και υιοθέτησης σχεδίων, και την ενσωμάτωση των όρων για την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος στις σχετικές αποφάσεις / εγκρίσεις.

Με στόχο την επιτάχυνση και τον εκσυγχρονισμό της περιβαλλοντικής αδειοδότησης στην Ελλάδα ενδεικτικά προτείνονται:

- Επανεξέταση κατηγοριοποίησης έργων και δραστηριοτήτων με συνδυαστικά κριτήρια, όπως π.χ. υψηλή συχνότητα εμφάνισης χωρίς υποχρέωση κατηγοριοποίησης από την Ευρωπαϊκή Οδηγία.

- Ενεργοποίηση των προβλεπόμενων στα άρθρα 16 και 20 του ν. 4014/2011 περί Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών αντίστοιχα.
- Ανάπτυξη προτύπων διαδικασιών αξιολόγησης ΜΠΕ και σύνταξης ΑΕΠΟ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές και τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα.
- Σε συνεργασία με την Επιτροπή Περιβάλλοντος του ΕΛΟΤ να αξιοποιηθούν τα διεθνή πρότυπα και οι Ευρωπαϊκές οδηγίες και να δημιουργηθούν τα αντίστοιχα Ελληνικά για τον καθορισμό κριτηρίων κατάταξης αποβλήτου με αντικατοπτρικό κωδικό ΕΚΑ.
- Εφαρμογή των άρθρων 12 και 13 του ν. 4042/12 από τη γνωμοδοτική επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ίδιου νόμου για διαχωρισμό μεταξύ αποβλήτου και παραπροϊόντος και τον αποχαρακτηρισμό αποβλήτων.

5.2 Προτάσεις απλούστευσης των διαδικασιών για την έκδοση των Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

- Ανάπτυξη προτύπων διαδικασιών αξιολόγησης ΜΠΕ και σύνταξης ΑΕΠΟ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές και τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα, σε συνεργασία με τα στελέχη της Κεντρικής και Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τους Πιστοποιημένους Αξιολογητές ΜΠΕ και ομάδες εμπειρογνομόνων.
- Προτυποποίηση των διαδικασιών και των φύλλων ελέγχου των περιβαλλοντικών ελέγχων με τη συμμετοχή των άμεσα εμπλεκόμενων μερών.
- Δημιουργία συστημάτων προτυποποίησης στοιχείων και δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας. Συνεργασία υπηρεσιών και παραγωγικών φορέων.

5.3 Προτάσεις απλούστευσης των διαδικασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Δικτύου Natura 2000

Για τη βελτίωση της ποιότητας των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εφαρμόζονται λεπτομερείς προδιαγραφές με βάση το είδος και την υποκατηγορία του έργου ή της δραστηριότητας και ανά κατηγορία της έκθεσης αξιολόγησης.

Αυτό με ακρίβεια τυποποιεί και καθορίζει το περιεχόμενο όλων των ειδών τις περιπτώσεων-αρχείων για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων.

Η Ειδική Περιβαλλοντική Εκτίμηση για τα έργα και τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκτός του Natura 2000 προστατευόμενων περιοχών ή εκτός των προστατευόμενων περιοχών, αλλά ενδεχομένως, με σημαντικές επιπτώσεις σε αυτούς, ενσωματώνεται στη Μελέτη

Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και αξιολογείται από κοινού με την ΕΠΕ, με σκοπό να αποφευχθούν οι καθυστερήσεις που προκλήθηκαν από την επανάληψη παρόμοιων διαδικασιών εκτίμησης των επιπτώσεων

Ένα νέο ευρωπαϊκό καθεστώς εισάγεται στις περιοχές Natura, σύμφωνα με το οποίο (στα πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών), εισάγονται 4 ζώνες προστασίας στις συγκεκριμένες περιοχές:

- Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης,
- Ζώνη προστασίας της φύσης,
- Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών,
- Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων.

Στις περιοχές αυτές θα αναπτύσσονται δραστηριότητες οι οποίες θα προβλέπονται από 23 Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες που θα εκπονηθούν σε όλη τη χώρα, αντίστοιχα διαχειριστικά σχέδια, αλλά και Προεδρικά Διατάγματα ανά περιοχή, με βάση ένα νέο σύστημα, το οποίο ακολουθεί απολύτως την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους.

Τα μέτρα που περιέχονται στο ελληνικό ΠΔΠ 2021-2027 καλούνται να καλύψουν πρωταρχικά τις εθνικές προτεραιότητες για την προστασία και τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων.

Οι βασικές εθνικές προτεραιότητες αφορούν στα ακόλουθα:

1. Βελτίωση της γνώσης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο για την κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων, καθώς τα υπάρχοντα κενά γνώσης είναι σημαντικά. Η απουσία γνώσης καθιστά αδύνατο τον προσδιορισμό των αναγκών και τον καθορισμό μέτρων για τη διατήρηση και διαχείρισή τους. Συνεπώς, βασική προτεραιότητα της ερχόμενης περιόδου είναι η υλοποίηση δράσεων απόκτησης 8 πρωτογενών δεδομένων με εργασίες πεδίου σε συνδυασμό και με την εγκαθίδρυση και εφαρμογή ενός εθνικού συστήματος μόνιμης παρακολούθησης ειδών/οικοτόπων.

2. Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών (με κακή κατάσταση διατήρησης, μη ικανοποιητική και με φθίνουσα τάση ή προτεραιότητας ανεξάρτητα από την κατάσταση διατήρησής τους) και τύπων οικοτόπων (με μη ικανοποιητική/κακή κατάσταση διατήρησης ή προτεραιότητας ανεξάρτητα από την κατάσταση διατήρησής τους) κοινοτικού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων και των πτηνών (προτεραιοποίηση με βάση την τάση του πληθυσμού, το ποσοστό του πληθυσμού της Ένωσης στη χώρα, τις κατηγορίες κινδύνου από το Birds in Europe 3.018 και τη γνώμη ειδικών), για τα οποία κρίνεται απαραίτητη η βελτίωση της σημερινής κατάστασής τους, μέσω εφαρμογής των Σχεδίων Δράσης ειδών και οικοτόπων και των Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.

3. Αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις αλληλεπιδράσεις και τις συγκρούσεις μεταξύ της άγριας ζωής και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, τόσο σε σχέση με

τις αρνητικές επιπτώσεις στα είδη (υψηλή ανθρωπογενής θνησιμότητα ζώων), όσο και με τις επιπτώσεις στο φυσικό κεφάλαιο και τους φυσικούς πόρους, τα εργαλεία και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται από τους τοπικούς πληθυσμούς. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καταγραφή και αντιμετώπιση κινδύνων σε θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

4. Μετριασμός των συνεπειών και πρόληψη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε προστατευόμενα είδη, οικοτόπους και περιοχές.

5. Δημιουργία πράσινων υποδομών για τη μείωση του κατακερματισμού των οικοσυστημάτων εντός και εκτός του δικτύου Natura 2000 και ανάπτυξη πρακτικών και μέτρων φιλικών και υποστηρικτικών προς τα είδη και τους τύπους οικοτόπων κοινωτικού ενδιαφέροντος, μέσω και της εφαρμογής αγροπεριβαλλοντικών μέτρων.

6. Διατήρηση των γενετικών πόρων.

7. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών (Invasive Alien Species - IAS) με έμφαση στο θαλάσσιο περιβάλλον και σε είδη/τύπους οικοτόπων κοινωτικού ενδιαφέροντος.

8. Μετριασμός των επιπτώσεων των μεγάλων υποδομών (π.χ. αιολικών πάρκων, έρευνα για εξόρυξη υδρογονανθράκων κ.λπ.) σε περιοχές Natura 2000 και σε είδη/τύπους οικοτόπων κοινωτικού ενδιαφέροντος.

9. Βελτίωση της εφαρμογής της κοινοτικής και εθνικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Επιπρόσθετα, τακτοποίηση ανοικτών υποθέσεων/καταγγελιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το ΥΠΕΝ, οι οποίες αφορούν στην πλημμελή εφαρμογή της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής σε σχέση με τη λειτουργία του δικτύου Natura 2000 και την εφαρμογή των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΕ, και μεγαλύτερη ενσωμάτωση της διάστασης της προστασίας της βιοποικιλότητας στις επιμέρους τομεακές πολιτικές.

10. Ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας και ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των δημόσιων φορέων που έχουν αρμοδιότητα σε περιοχές του δικτύου Natura 2000.

11. Εφαρμογή στοχευμένης ενημέρωσης με σκοπό την κατανόηση των ωφελειών που προκύπτουν από την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω της βιώσιμης χρήσης του φυσικού κεφαλαίου της χώρας εντός του δικτύου.

Η δημιουργία κατάλληλων πλαισίων/υποδομών για τη σύνδεση των διαφόρων τύπων διαχειριστικών και θεματικών σχεδίων (σχέδια διαχείρισης βόσκησης, δασικά διαχειριστικά, σχέδια διαχείρισης περιοχών Natura 2000 κ.ά.) και τη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν στις περιοχές Natura 2000, καθώς και τη βελτίωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Βασική επιλογή για την απλούστευση και διαδικασιών είναι ότι οι όροι και περιορισμοί δραστηριοτήτων στις προστατευόμενες περιοχές, ιδίως στις εντασσόμενες στο δίκτυο Natura 2000, θα περιγράφονται με αναφορά στις χρήσεις γης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο Π.Δ. 59/2018 (Α' 114).

Για να μπορέσουν οι σχετικές διατάξεις να ισχύσουν και σε προστατευόμενες περιοχές, προστίθενται γενικές και ειδικές χρήσεις γης, οι οποίες αντιστοιχούν σε δραστηριότητες που συνηθίζονται σε προστατευόμενες περιοχές.

Διαχωρίζονται επίσης οι χαρακτηρισμοί των προστατευόμενων περιοχών από το βαθμό προστασίας εντός αυτών και συσχετίζονται πλήρως οι ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες, τα σχέδια διαχείρισης των προστατευομένων περιοχών και τα αντίστοιχα προεδρικά διατάγματα οριοθέτησης και ζωνοποίησής τους.

6 Ο Ρόλος της ΕΕΧ στην απλοποίηση των διαδικασιών

6.1 Εισαγωγικά

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών (Ε.Ε.Χ.) αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Έδρα της Ε.Ε.Χ. ορίζεται η Αθήνα.

Σκοπός της Ε.Ε.Χ. είναι η προαγωγή της επιστήμης της χημείας στη βιομηχανία, στην τεχνολογία, στην εκπαίδευση, στην έρευνα και στον έλεγχο, καθώς και η αξιοποίησή της για την αυτοδύναμη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Η Ε.Ε.Χ. είναι σύμβουλος του κράτους και έχει ιδίως τις εξής αρμοδιότητες:

α) Μελετά με δική της πρωτοβουλία ή έπειτα από ανάθεση ή αίτηση, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς ή επιστημονικούς φορείς, οποιοδήποτε θέμα σχετικό με τη χημεία και τις εφαρμογές της και διατυπώνει απόψεις για τη σχετική με τα θέματα αυτά νομοθεσία

β) Παρέχει κάθε δυνατή ενίσχυση για την εφαρμογή των επιστημονικών δεδομένων χημείας στην αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας.

γ) Γνωμοδοτεί, ύστερα από αίτηση των αρμοδίων υπηρεσιών του Δημοσίου ή άλλων φορέων του δημοσίου τομέα ή συνδικαλιστικών οργανώσεων για οποιοδήποτε θέμα χημικού ελέγχου, χημικής έρευνας και τεχνολογίας, χημικής εκπαίδευσης και οργάνωσης των χημικών υπηρεσιών του κράτους.

δ) Συμβάλλει στην προστασία της υγείας του κοινωνικού συνόλου, στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και στην εξασφάλιση υγιεινών και ασφαλών συνθηκών εργασίας.

ε) Εκδίδει ενημερωτικά και επιστημονικά έντυπα και άλλες ειδικές εκδόσεις και μεριμνά για την ενημέρωση της κοινής γνώμης με ανακοινώσεις, δημοσιεύσεις ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο για οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της, εκλαϊκεύοντας και βοηθώντας στην ευρύτερη κατανόηση των σχετικών θεμάτων και προβλημάτων.

στ) Μετέχει σε διεθνείς οργανισμούς χημείας ή άλλους συναφείς οργανισμούς, αναπτύσσει σχέσεις με αντίστοιχους οργανισμούς άλλων χωρών και με άλλες επιστημονικές και επαγγελματικές οργανώσεις του εσωτερικού και του εξωτερικού και οργανώνει συνέδρια, εκθέσεις και άλλες εκδηλώσεις για την προώθηση του σκοπού της.

ζ) Συλλέγει στατιστικά στοιχεία σε θέματα της αρμοδιότητάς της, δημιουργεί και εμπλουτίζει χημικές βιβλιοθήκες, κέντρα πληροφοριών και τεκμηρίωσης και φροντίζει για την επιστημονική πρόοδο, ενημέρωση, επιμόρφωση και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των μελών και για την προαγωγή και προστασία του κύρους τους και την προβολή του κοινωνικού τους ρόλου.

η) Μεριμνά για την προστασία του χημικού επαγγέλματος και ιδίως για την προστασία των επαγγελματιών, οικονομικών, κοινωνικών και ασφαλιστικών συμφερόντων των μελών της.

θ) Μελετά νέες μορφές επαγγελματικής οργάνωσης και εργασίας των μελών της και ασκεί σε αυτά πειθαρχική εξουσία.

Η Ε.Ε.Χ. επιδιώκει:

α) την ανάπτυξη της επιστημονικής καθώς και της επαγγελματικής συνείδησης στα μέλη της, την ανάπτυξη και προώθηση της συνεργασίας ανάμεσα στα μέλη της

Η ΕΕΧ έχει εκ του νόμου 1804/1988 περιφερειακή δομή που περιλαμβάνει εκπροσώπηση και παρουσία σε όλες τις βασικές περιφέρειες της χώρας με αυτόνομες διοικητικές δομές (Περιφερειακά Τμήματα) που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε συνεργασία με τα άλλα κατά τόπους επιμελητήρια και Περιφερειακές Διοικητικές Αρχές .

Η ΕΕΧ στο τομέα του Περιβάλλοντος, λειτουργεί 1 Επιστημονικό Τμήμα, αυτό του Περιβάλλοντος, Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας που έχει διακριθεί τα τελευταία 20 χρόνια για παρεμβάσεις πάνω σε επίκαιρα περιβαλλοντικά ζητήματα, με αποκορύφωση τη σύνταξη μελέτης για το πρόβλημα της ρύπανσης των υπογείων υδάτων της λεκάνης απορροής του Ασωπού ποταμού από εξασθενές χρώμιο, αλλά και άλλες παρεμβάσεις που σχετίζονται με τη ρύπανση στη βιομηχανική περιοχή του Βόλου και του Θριασίου πεδίου. Τα Επιστημονικά Τμήματα αποτελούν επίσης σημείο αλληλεπίδρασης των χημικών που εργάζονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στα ερευνητικά ινστιτούτα και πραγματοποιούν ακαδημαϊκή έρευνα με τους χημικούς που εργάζονται στη βιομηχανία τροφίμων, στα αναλυτικά εργαστήρια, στους φορείς πιστοποίησης αλλά και τους χημικούς που εργάζονται στους οργανισμούς που ασχολούνται με τον επίσημο έλεγχο των τροφίμων.

Οι ενέργειες που έχει κάνει τα τελευταία χρόνια η ΕΕΧ στο πλαίσιο της βελτίωσης της αναπτυξιακής υποδομής της χώρας, με επικέντρωση σε περιφερειακές δράσεις, αφορούν αφενός στην άπαξ κατάρτιση 1200 εργαζομένων σε όλων των ειδών τις επιχειρήσεις σε θέματα που αφορούν στην ασφάλεια Τροφίμων και στην ικανοποίηση των αναγκών που απορρέουν για μια επιχείρηση σχετικά με τη συμμόρφωση της με την περιβαλλοντική νομοθεσία: Σχέδιο Δράσης της ΕΕΧ για την Κατάρτιση και Πιστοποίηση Επιστημονικών / Τεχνικών Στελεχών στη Βιομηχανία Τροφίμων και την Περιβαλλοντική Διαχείριση» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003030, αφετέρου στην ανάπτυξη μέσω αυτού του σχεδίου δύο σχημάτων πιστοποίησης προσωπικού στα ίδια αυτά αντικείμενα. Ένα από αυτά αξίζει να αναφερθεί ότι αφορά σε στελέχη επιχειρήσεων που έχουν επιφορτισθεί με τη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία και το πιστοποιούμενο σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων, που βασίζεται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της παραπάνω κατάρτισης αφορά τη νομοθεσία, τα διεθνή κριτήρια και πρότυπα περιβαλλοντικής συμμόρφωσης, σύγχρονες οικολογικές έννοιες και ενημέρωση σχετικά με τους απαιτούμενους εργαστηριακούς ελέγχους και τη διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η ΕΕΧ με αυτές τις ενέργειες έχει ήδη καταγραφεί θεσμικά και αλλά και ουσιαστικά στο χώρο των οικονομικών φορέων ως ικανός επιστημονικός εταίρος για την κατάρτιση των στελεχών που φροντίζουν για την περιβαλλοντική συμμόρφωση και αυτό είναι ένα πρώτο σημαντικό βήμα, καθώς το τεχνικό πεδίο του περιβάλλοντος χαρακτηρίζεται από διεπιστημονικότητα και συμμετοχή πολλών άλλων τεχνικών κλάδων, ωστόσο η ΕΕΧ μπορεί να παίξει ουσιαστικό ρόλο ως κέντρο τεχνογνωσίας. Η ΕΕΧ μπορεί να επικεντρωθεί ειδικά για τις περιπτώσεις της χημικής ρύπανσης, των φυσικοχημικών αλληλεπιδράσεων των ρύπων με τα περιβαλλοντικά διαμερίσματα, την οικοτοξικολογία, τους εμμένοντες στο περιβάλλον ρύπους, τις τεχνολογίες αντιρύπανσης, τη διαχείριση αποβλήτων, την εφαρμογή της νομοθεσίας REACH, την καταγραφή εκπομπών και απορρίψεων, την εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, τον περιβαλλοντικό έλεγχο, την ενσωμάτωση της κυκλικής οικονομίας και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο της παρούσης μελέτης η πρόταση αφορά στην επέκταση αυτής δικτύωσης που υπάρχει ήδη, ανάμεσα στους χημικούς και της παρέμβασης της ΕΕΧ στην κατάρτιση του επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού της χώρας, στο χώρο των παραγωγών τροφίμων, στη συμμετοχή των χημικών ως ενδιαφερόμενα μέρη και στην τεχνική βοήθεια σε σχέση με την υιοθέτηση προτύπων που θα επιταχύνουν την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

6.2 Διατύπωση στόχων και αντίστοιχων δράσεων

6.2.1 Ενδυνάμωση του θεσμικού ρόλου της ΕΕΧ

Ιστορικά αλλά και διοικητικά, όπως αποτυπώνεται από τις σύγχρονες νομοθετικές εξελίξεις, στην περίπτωση του μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών ΜΠΕ, ο ρόλος του ΤΕΕ είναι σημαίνων και καθοριστικός. Σε συνδυασμό με τις προϋπάρχουσες διατάξεις για τα μελετητικά πτυχία αλλά και τις νέες ειδικότητες μηχανικών που προστίθενται (μηχανικοί περιβάλλοντος) και πτυχιούχων Επιστημών Περιβάλλοντος, η διεπιστημονικότητα στο χώρο των μελετών, των αδειοδοτήσεων και της συμμόρφωσης έχει ένα σημαντικό βαθμό ποικιλομορφίας και πιθανώς ειδικότητες που δεν στηρίζονται από ισχυρά επιμελητήρια να μην έχουν τον ίδιο βαθμό πρόσβασης. Αυτή η δυσλειτουργία δεν αναφέρεται εδώ για να σημειωθούν λόγοι υπεράσπισης συντεχνιών, ωστόσο η μειωμένη πρόσβαση διαφόρων επιστημονικών πεδίων στερεί τις επιστημονικές εργασίες από τις γνώσεις και τις δεξιότητες των πτυχιούχων αυτών των επιστημονικών πεδίων και η απαραίτητη διεπιστημονική προσέγγιση παύει να είναι δι-επιστημονική και γίνεται μονόπλευρα από συγκεκριμένες γωνίες. π.χ. αγνοούνται οι χημικοί κίνδυνοι στη μελέτη ενός οικοσυστήματος και επικεντρώνεται η μελέτη στους βιολογικούς παράγοντες., ελέγχεται η συμμόρφωση στις εκπομπές από στοιχεία καύσης και απόδοσης καυστήρα παρά με στοιχεία μετρήσεων των χημικών ρύπων στις εκπομπές. Για την επίτευξη του στόχου αυτού προτείνεται η **παρέμβαση της ΕΕΧ στη Δημόσια Διοίκηση για κατοχύρωση της θέσης των χημικών στους περιβαλλοντικούς ελεγκτές.**

Η ΕΕΧ είναι σε θέση να αναδείξει σε επαφές με το ΥΠΕΝ τη θέση της και των χημικών ως ενδιαφερόμενο μέρος στη διαδικασία των περιβαλλοντικών ελεγκτών.

Η ΕΕΧ μπορεί να αναπτύξει δράσεις είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, που αφορούν στην παροχή εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης για υποψήφιους περιβαλλοντικές ελεγκτές για:

- Μεθοδολογία περιβαλλοντικού ελέγχου
- Τεχνικές διαδικασίες δειγματοληψίας, επιτόπιας μέτρησης, διαχείρισης αποβλήτων (βλ. σχετική παράγραφο στη μελέτη)
- Περιβαλλοντική νομοθεσία

Επίσης, στο βαθμό που θα εξασφαλίσει την έμμεση εμπλοκή στην εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να διεκδικήσει τη συμμετοχή στην εξεταστική διαδικασία ως αρμόδιο ΝΠΔΔ μαζί με άλλα αντίστοιχα επιμελητήρια (ΤΕΕ, ΓΕΩΤΕΕ κ.α.).

Επίσης στο πλαίσιο των ψηφιακών δυνατοτήτων της η ΕΕΧ μπορεί να διεκδικήσει συμμετοχή στη διαχείριση του σχετικού μητρώου μαζί με τα άλλα επιστημονικά επιμελητήρια.

6.2.2 Βελτίωση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Παρά τα πολύ μεγάλα νομοθετικά βήματα που έχουν γίνει σε εφαρμογή του Ν.4014/2011 από το 2020 και μετά, την ψηφιοποίηση των διαδικασιών, τη θέση σαφών χρονικών ορίων, συνεχίζεται η κριτική στο σύστημα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης:

- για εμπλοκή πολλών και διαφορετικών φορέων.
- για την ύπαρξη περιορισμένης δεξαμενής μελετητών και κατά συνέπεια αξιολογητών, καθώς υπάρχουν πολύ αυστηρές, σχεδόν μη εφαρμόσιμες απαιτήσεις αμεροληψίας και ανεξαρτησίας. Για να γίνει κάποιος αξιολογητής πρέπει να έχει προϋπηρεσία ως μελετητής αλλά για να αξιολογήσει θα πρέπει να μην έχει σχέση με το φορέα που υπέβαλλε την ΜΠΕ προς αξιολόγηση, ενώ δεν επιτρέπεται η ένταξη στο μητρώο επιστημόνων που έχουν σχέση εργασίας με το Δημόσιο ή το ευρύτερο δημόσιο.
- Η ειδική οικολογική αξιολόγηση αλλά και γενικά οι μελέτες, τώρα πλέον που είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων μερών, χαρακτηρίζονται πολλές φορές από φαινόμενα copy-paste επαναλήψεων χωρίς να έχει γίνει ουσιαστική μελέτη της ειδικής περίπτωσης και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη στη σύνταξη αλλά και στην αξιολόγηση οι διαστάσεις της κυκλικής οικονομίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών.

Για τους σκοπούς αυτούς προτείνονται:

Συνεχής θεσμική παρακολούθηση της διαδικασίας αδειοδότησης και της λειτουργίας του μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών ΜΠΕ, ώστε να ανιχνευτούν έγκαιρα φαινόμενα μονοεπιστημονικότητας ή δυσλειτουργίας του συστήματος περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Η πρόσβαση στο μητρώο πιστοποίησης δεν είναι εφικτή παρά σε θεσμικούς παράγοντες και η ΕΕΧ μπορεί να αιτηθεί τέτοια πρόσβαση. Τα Περιφερειακά Τμήματα της ΕΕΧ σε συνεργασία με το ΕΤ μπορούν να παρακολουθούν ως τοπικά ενδιαφερόμενα μέρη και να αναφέρουν για τις περιπτώσεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης, αλλά και διεξαγωγής ελέγχου περιβαλλοντικής συμμόρφωσης και τήρησης των ΑΕΠΟ.

Προτυποποίηση της διαδικασίας -Προτεινόμενες σύγχρονες περιβαλλοντικές τεχνολογίες προς ενσωμάτωση

Το ΕΤ μπορεί μετά από ανάθεση να αναλάβει το παρακάτω έργο (Βλέπε και 5.3):

- Ανάπτυξη προτύπων διαδικασιών αξιολόγησης ΜΠΕ και σύνταξης ΑΕΠΟ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές και τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα, σε συνεργασία με τα στελέχη της Κεντρικής και Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τους Πιστοποιημένους Αξιολογητές ΜΠΕ και ομάδες εμπειρογνομόνων.
- Προτυποποίηση των διαδικασιών και των φύλλων ελέγχου των περιβαλλοντικών ελέγχων με τη συμμετοχή των άμεσα εμπλεκόμενων μερών.
- Δημιουργία συστημάτων προτυποποίησης στοιχείων και δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας. Συνεργασία υπηρεσιών και παραγωγικών φορέων.
- Παρουσίαση και καταγραφή σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών προς μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- Ενσωμάτωση των αρχών της περιβαλλοντικής διαχείρισης και των αντίστοιχων συστημάτων ποιότητας στο σχεδιασμό έργων και στη σύνταξη και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών μελετών.

Εκμετάλλευση της Περιφερειακής Δομής της ΕΕΧ Προτεραιότητες περιοχών Natura-καταγραφή ανά Περιφερειακό Τμήμα (ΠΤ)

Σε σχέση με τις εθνικές προτεραιότητες, όπως καταγράφονται στην παρ.5.4, τα ΠΤ σε συνεργασία με το ΕΤ Περιβάλλοντος, Υγείας & Ασφάλειας μπορούν να επικεντρώσουν για τις περιοχές Natura της περιοχής τους δράσεις σχετιζόμενες με τα παρακάτω:

- Βελτίωση της γνώσης σε τοπικό επίπεδο για την κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων, καθώς τα υπάρχοντα κενά γνώσης είναι σημαντικά. Συλλογή στοιχείων για την καταγραφή της παρούσας κατάστασης, συλλογή μελετών από οικεία Πανεπιστημιακά Τμήματα και φορείς.
- Αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις αλληλεπιδράσεις και τις συγκρούσεις μεταξύ της άγριας ζωής και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, τόσο σε σχέση με τις αρνητικές επιπτώσεις στα είδη (υψηλή ανθρωπογενής θνησιμότητα ζώων), όσο και με τις επιπτώσεις στο φυσικό κεφάλαιο και τους φυσικούς πόρους, τα εργαλεία και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται από τους τοπικούς πληθυσμούς. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καταγραφή και αντιμετώπιση κινδύνων σε θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000 με επικέντρωση στους χημικούς ρύπους αλλά και με ειδικότερη επικέντρωση στις συγκεντρώσεις και περιβαλλοντική διαθεσιμότητα των παραμένων στο περιβάλλον ρύπων (POPs).
- Μετριασμός των επιπτώσεων των μεγάλων υποδομών (π.χ. αιολικών πάρκων, έρευνα για εξόρυξη υδρογονανθράκων κ.λπ.) σε περιοχές Natura 2000 και σε είδη/τύπους οικοτόπων κοινωτικού ενδιαφέροντος με δράσεις ενημέρωσης-διαβούλευσης για νέες βέλτιστες πρακτικές και εφαρμογή στοχευμένης ενημέρωσης με σκοπό την κατανόηση των ωφελειών που προκύπτουν από την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω της βιώσιμης χρήσης του φυσικού κεφαλαίου της χώρας εντός του δικτύου.
- Ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας και ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των δημόσιων φορέων που έχουν αρμοδιότητα σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 με εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης και εκπαίδευσης της ΕΕΧ, παρόμοια με αυτά που αναφέρονται στην 6.2.1.

Για τις παραπάνω δράσεις κύριο ρόλο έχουν να διαδραματίσει το αρμόδιο Επιστημονικό Τμήμα της Ένωσης (Περιβάλλοντος και Υγείας & Ασφάλειας της Εργασίας) αλλά και τα κατά τόπους Περιφερειακά Τμήματα της ΕΕΧ, καθώς το ET μπορεί να διοργανώσει δομές εμπειρογνομosύνης για την επεξεργασία και συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, αλλά και την εξαγωγή των απαραίτητων παραδοτέων, ενώ τα ΠΤ έχουν αμεσότερη πρόσβαση σε τοπικά προβλήματα. Τα Επιστημονικά Τμήματα αναλαμβάνουν έργο με την ανάθεση από την Διοικούσα Επιτροπή της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, βάση του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας Επιστημονικών Τμημάτων. Η Διοικούσα Επιτροπή μπορεί να προγραμματίσει μέσω της Κεντρικής Υπηρεσίας αλλά και κατάλληλων εργολάβων την περαιτέρω υλοποίηση δράσεων αλλά και την ύπαρξη των απαραίτητων δομών στην Κεντρική Υπηρεσία και στα Περιφερειακά Τμήματα της ΕΕΧ, προκειμένου οι δράσεις να αναπτύσσονται μόνιμα.

Αυτές οι δράσεις θα αυξήσουν την εξυπηρέτηση της ΕΕΧ προς τους οικονομικούς φορείς, θα βελτιώσουν την παρουσία της και το θεσμικό της ρόλο στο περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Η

Παραδοτέο Π.1.5: Μελέτη απλοποίησης της διαδικασίας Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των Επιχειρήσεων και διερεύνηση των σύγχρονων περιβαλλοντικών τεχνολογιών που μπορούν να ενσωματωθούν

κάλυψη των εξόδων θα γίνει έμμεσα με αύξηση των ταμειακά εντάξει μελών, και άμεσα με κοινές δράσεις κατάρτισης.